

BOLWERK

Small signature or mark.

**BOEKHANDEL „URBI ET ORBI“
N.V. DE R.K. BOEKCENTRALE**

DE OUDSTE EN GROOTSTE SCHOOLBOEKHANDEL
VOOR HET GEHELE KATHOLIEKE ONDERWIJS IN
NEDERLAND

De deskundigheid op het gebied van schoolboeken
verworven door de ervaring gedurende vele jaren
waarborgen U de beste bediening.

Voor de leerlingen van het Pius X Lyceum
is het adres

BOEKHANDEL „URBI ET ORBI“
rokin 130, tel. 37586-37624, amsterdam-c

SPORTING GOODS CY N.V.

DIR. H. EILERS

48. CORN. SCHUYTSTRAAT
AMSTERDAM

De leverancier van het
PIUS X schooltenuë !!

TELEFOON 79 67 57

**Voor KOLEN en OLIE naar
C.G. VAN OOSTROM & Zn**

van Slingelandtstr. 11-19 tel. 12 65 01
Bosch en Lommerweg 242 tel. 8 67 48
Jan Tooropstraat 85 tel. 13 57 12
Dr. H. Colijnstraat 230 tel. 13 33 39

VRAAGT PRIJSOPGAVE

SPECIALISTEN
in
vloerbedekking, tapijten, bedden,
dekens

Martin!

Koninginneweg 221
tel. 73 49 78

Bolwerk

SCHOOLORGAAN VAN DE LEERLINGENVERENIGING PIUS X

Hoofdredactie:
HARRY BROEKMAN
PIET MONSMA

redactie:

FIEN WARGER
CARIN BRIAN
PIER-JAN HOUTMAN
TONNY HUISMAN
JAN DE MEERE

illustratie:

LEO STOK
JOOK WALRAVEN
FRANS VAN BURKOM

administratie:

EDDY OOSTERBAAN

mentor:

Dr. JAC. v. LOENEN

inhoud:

Redaktioneel
Is Shakespeare
Shakespeare ?
Behoeften kweken
De laatste tram
Gerst wordt Heineken's
bier
Ochtendzon
Europese Integratie
Toneelmanifestatie
Nationaal ballet
Hans M
Een 10 voor 10'ers
Reglementair
Verlagen STOA
Puzzel
Kroniek

6e jaargang nummer 12

REDAKTIONEEL

Bent u bekomen van de achtenveertig pagina's ?

Welnu, we blijven door het dolle heen en draaien u nu een 36 pagina-er voor ogen.

Zoals de traditie wil, is ook de redactie bij het verschijnen van dit nummer weer eens gewijzigd, niet ingrijpend, maar wel belangrijk.

Paul Kroese verliet de school en daarmee ook de redactie en dook onder in de kunst. Weest gerust lezers, het adres van zijn fanclub blijft ongewijzigd!

Jook Walraven hebben we bereid gevonden hem op te volgen.

Via de Scholieren Persorganisatie maakte uw redactie een excursie naar de N.V. Heineken's Bierbrouwerijen. In alle ernst en nuchterheid bedanken wij hier de Brouwerij in de persoon van Mr. C.H.W. d'Artillac Brill voor de prettige ontvangst, het uitgeleide en wat daartussen lag. : Even meenden wij, dat redakteur Huisman ook bij Heineken had rondgeneusd, toen we zijn verhaal lazen, maar bij navraag dienaangaande bleek hij bewust taalfouten te maken, omdat hij een progressieve spelling wil lanceren. Voorwaar, een Paardekopertje in het klein.

„In het klein“, deze zinsnede brengt ons op een volgend programmapunt: ditmaal komen ook de lagere klassen aan bod. Voor hen speciaal hebben wij een puzzel opgenomen, waarop wij een berg inzendingen verwachten. De winnaar krijgt een boekenbon. Mochten er geen inzendingen

komen, dan stoppen wij onvoorwaardelijk met dat gepuzzel, want wij gaan ons niet voor de flauwe kul het hoofd breken om zo'n....ding in elkaar te zetten. Wellicht stimuleert deze puzzel ook de oud-leerlingen om een abonnement op „BWRK" te nemen à raison van vijf florijnen 's jaars. Opgeven bij de hoofdredactie en na betaling volgt toezending. De betaling liefst via het girale geldverkeer!

In het vorige nummer stond reeds in de redaktiekolom de naam Carin Brian vermeld. Dit was geen grapje, noch een vergissing want Carin zit officieel in de redactie. Wij hopen dat haar goede start bestendig mag worden in een sterke vliet van artikelen.

Niet alleen van haar, maar ook en vooral van u, lezer, worden artikelen verwacht. Na deze woorden laten wij u door en moogt gij grasduinen van Jan tot Fien en terug via Tonny en Harry.

*

De redactie beschikt over 2 boekjes over de Europese Integratie. Een ervan, getiteld „De roeping van de jeugd in een wordend Europa", is van de hand van Drs. H. van Praag en werd uitgegeven door de Nederlandse Jeugdgemeenschap in het kader van de Nederlandse Jeugdactie Europa 1-2-3. De tweede brochure is uitgegeven door de Voorlichtingsdienst van de Europese Gemeenschap. Ze behandelt de interne organisaties en omschrijft de feitelijke taken van de Gemeenschap.

Belangstellenden kunnen deze boekjes van de redactie lenen.

Red.

„ D I N S D A G "

verschillen in kleuren laten
langzaam blanke handen omvatten
rusteloos voortdralend over onrijpe velden
waar schaduwen meebuigen met de wind.

een raadselachtig patroon van leven
haakt zichzelf aaneen
tot lange zwarte draden
funktionierend als leidfels voor een blind paard.

opgetogen zoemen bijen
langs zwarte rozen
waar een bittere honing liefdeval vastkleeft
aan hun kwetsbare hoofden

j. de meere

is

Shakespeare

Shakespeare

Het is u uit kranten en tijdschriftartikelen ongetwijfeld bekend, dat er nogal wat twijfel omtrent die identiteit van Shakespeare bestaat. Er zijn verschillende mensen die getracht hebben, een sluitend bewijs over dit probleem te leveren.

Een theorie uit de jaren '50 is die van Calvin Hoffman, een ondernemende Amerikaanse toneelcriticus. Hij kreeg van de Britse overheid toestemming om de grafkelder van Sir Thomas Walsingham, die sinds 1630 in de Sint Nicolaaskerk in Chislehurst, een klein dorpje ten zuidoosten van Londen ligt begraven, te openen. Het doel hiervan was te bewijzen dat Christopher Marlowe de stukken, die op Shakespeares naam staan, heeft geschreven. Het graf is open geweest, maar leverde een negatief resultaat op. Hoffman beweerde echter, om zijn figuur te redden, dat er slechts een van de mogelijkheden geëlimineerd was. Hij wil dus nog steeds het bewijs leveren.

Sir Francis Bacon is een gegadigde, die door een Amerikaanse naamgenote, Delia Bacon, naar voren werd gebracht. Ze schold in haar boek Shakespeare uit voor alles wat mooi en lelijk was, maar Shakespeare bleef Shakespeare. Mevrouw Bacon ging zelfs zo ver, dat ze het werk van tijdgenoten van Shakespeare, zoals Greene, Nashe, Piele en Lyly, ook aan Bacon toeschreef. Dit geloofde echter niemand en men bracht andere gegadigden naar voren: eerst de broer van Francis Bacon, Anthony, vervolgens Sir Walter Raleigh, Henry Wriothesley (aan wie Shakespeare zijn eerste werken opdroeg), Lord Ruthland, Edward de Veese en ten slotte werd ook Christopher Marlowe aan de lijst toegevoegd. Dat deze laatste alle werken van Shakespeare zou hebben geschreven is heel onwaarschijnlijk en wel om de volgende redenen:

1. Marlowe stond in 1593 op de nominatie in hechtenis te worden genomen wegens atheïsme en zedendelicten. En diezelfde Marlowe schrijft in Hamlet, als deze zijn moeder vervloekt, omdat ze haar zwager heeft gehuwd:

Een daad,

Die aan de schaamte schoon en bloos ontsteelt,
Deugd huich'larij noemt, aan het edel voorhoofd.

Der reinste liefde 't frisse waas ontroof.

In Othello vermoordt de Moor zijn vrouw Ophelia omdat hij haar van ontrouw verdenkt. Is het dan waarschijnlijk, dat een overtuigd atheïst in zijn toneelstukken wel in God gelooft?

2. Shakespeare, die Marlowe goed kende en met hem samenwerkte, werd aanvankelijk door hem beïnvloed. Beiden schreven het rijmloze vers: het zgn. 'blanke vers'. Maar ondanks de voorsprong die Marlowe op Shakespeare had, omdat hij in Cambridge had gestudeerd, ziet men later duidelijk dat Shakespeares talent groter is en boven Marlowes invloed uitgroeit.

Zelfs door een leek kunnen er nogal wat zwakke punten in de beweringen van Calvin Hoffman worden gevonden, en ik geloof dan ook niet dat Hoffman zijn ideaal zal kunnen verwezenlijken.

De nieuwste theorie is die van een Nederlander. De heer D.A. Goedewagen, die in Goudse pijpen handelt, beweert dat Shakespeare de eerste 40 jaar van zijn leven heeft doorgebracht in Stratford en Londen. Daarna zou hij naar Gouda zijn gekomen. Het ambacht van pijpenmaker werd het eerst in Gouda uitgeoefend door Engelsen. Een van de eerste erkende pijpenmakers was een zekere Willem Baerndtss (de 2e S vanwege 'son'). Volgens de heer Goedewagen nu is die Baerndtss niemand minder dan Shakespeare. Natuurlijk rijst hier meteen de vraag: waarom die naamsverandering?

- 1) Omdat hij door die naamsverandering en zijn vertrek uit Londen van zijn vrouw verlost wilde zijn. Het huwelijk met deze 8 jaar oudere vrouw schijnt niet gelukkig te zijn geweest.
- 2) Hij was niet erg geliefd bij zijn collega's en in Londen gebeurde nl. nogal eens een 'ongelukje'. Christopher Marlowe bv. werd in 1593 overhoop gestoken in een kroeg.

Shakespeare moet als soldaat of acteur naar Nederland zijn gekomen, en in 1608 moet hij zich blijvend in Gouda hebben gevestigd. Hij schijnt verschillende beroepen te hebben uitgeoefend, o.a. steenhouwer, tabaksverkoper en tabakspijpenmaker. Na 1617 schijnt het maken van pijpen gemerkt met een gekroonde roos zijn voornaamste bezigheid te zijn geweest. Deze laatste regel is de meest merkwaardige regel die u ooit hebt gelezen. In 1616 stierf Shakespeare toch? In het kerkregister van Stratford upon Avon staat geschreven dat Shakespeare in april 1616 stierf. De heer Goedewagen zegt hierover:

— Shakespeare is daar niet overleden en het graf in Stratford is leeg. Er is een schijnoverleden georganiseerd, omdat Baerndtss van zijn Engelse relaties en moeilijkheden verlost wilde zijn. Het organiseren van een schijnoverlijden schijnt niet erg moeilijk te zijn geweest, omdat Shakespeares schoonzoon John Hall, arts was in Stratford. Het beviel Baerndtss blijkbaar goed in Gouda, want reeds na korte tijd was hij een welgesteld burger. Daar hij Shakespeare in 1616 liet sterven, kon hij onder die naam geen toneelstukken meer schrijven. Misschien is hij hiermee toch wel doorgegaan. In 1619 werd in Londen „The tragedy of Oldenbarneveldt” gespeeld (en verboden); een toneelstuk dat gewoonlijk aan Fletcher wordt toegeschreven. Het getuigt echter van veel talent en er komt een grote kennis van Holland in tot uiting, die aan Baerndtss niet vreemd zullen zijn geweest. Overigens komen er in het werk van Shakespeare verschillende Nederlandse uitdrukkingen en spreekwoorden voor, bijv. in 'The Winter's Tale' „to take eggs for money”, een uitdrukking die men in Engeland niet kent. Volgens de heer Goedewagen is het ook niet uitgesloten, dat Shakespeare in het Nederlands heeft geschreven; in 1626 voerden Goudse rederijders een treurspel „Jephtha” genaamd op, waarvan men de schrijver nooit heeft kunnen achterhalen.

De heer Goedewagen heeft nog iets interessanter, nl. de verschijning van de „folio” in 1623. Baerndtss vond het blijkbaar noodzakelijk om zijn Engelse toneelwerken in een boek te verzamelen, zodat ze na zijn dood niet verloren zouden gaan. Men heeft altijd gedacht, dat deze folio zeven jaar na Shakespeares dood werd gedrukt. Drie dingen heeft men echter nooit kunnen verklaren:

- a) waarom het 7 jaar geduurd heeft voordat zijn toneelstukken uitgegeven werden (als Baerndtss werkelijk Shakespeare is, dan is dit probleem uit de weg geruimd, omdat Baerndtss augustus 1925 stierf).
- b) de oplaag van de prachtige uitgave was klein en laag in prijs. Er moet dus

geld zijn bijgelegd (niet door een erfgenaam maar door de schrijver die goed verdiende.)

Printed by Isaac Jaggard and Ed. Blount wordt met een korreltje zout genomen. Ook dit probleem heeft de heer Goedewagen uit de weg geruimd. Dit kostbare boek is in Gouda bij Jaspard Tournay gedrukt.

Jaspard Tournay, die als drukkersmerk „Het Fortuyn“ voerde, drukte ook voor export en hij veranderde daarbij soms de naam van de opdrachtgever in die van de drukker. In het geval bij Jaggard and Blount lag dat voor de hand, omdat alle toneelstukken in Londen bij het drukkersgilde moesten staan ingeschreven. Maar dat is natuurlijk geen bewijs. Dat kon alleen verkregen worden door het lettertype van de folio-uitgave te vergelijken met zetsel van Tournay uit dezelfde tijd, en daarvoor heeft de heer Goedewagen de stedelijke ordonantiën van het gemeentelijk archief van de stad Gouda geraadpleegd. Letter voor letter heeft hij vergeleken, letter voor letter klopte het.

Het is duidelijk, dat de heer Goedewagen zich veel moeite heeft getroost. Vormen al deze argumenten een sluitend bewijs of is er een nieuwe theorie bij de reeds bestaande gevoegd?

Adam 21-3-64

Karin Bjan.

BEHOEFTE KWEKEN

Achter elke stoelpoot steekt een verleider die het op onze driften heeft voorzien. Dit is in 't kort gezegd de stelling, welke verkondigd wordt door de Amerikaanse schrijver Vance Packard. Packard is een journalist, die de mensen wil waarschuwen voor de gevaren welke de moderne economie — de economie van de overvloed — in zich draagt. Het is vooral de massaproductie en de vergaande specialisatie, waarin de grote gevaren schuilen. Zijn waarschuwingen heeft hij neergelegd in een aantal boeken, die de verleidelijke titels dragen van „De Verborgene Verleiders“, „De Afvalmakers“ en „De Pyramidebeklimmers“.

Als men de emotionele slogans leest die op de omslagen van deze boeken staan, begrijpt men direct waarom ik mij hierboven het adjectief 'verleidelijk' heb gepermitteerd. „De Verborgene Verleiders“ bijvoorbeeld presenteren zich met „Waarom kopen wij wat we kopen, stemmen wij wat we stemmen. Zijn er nog grenzen aan de middelen, waarmee wij verleid worden?“ De uitgevers van deze 'economische pomogografie' laten zich echter wel kennen als even grote verleiders als degene die zij aan de kaak willen stellen. Het mooie kaffje, de slogans, de pakkende commentaren van kiffici en zo meer, maken het boek aardig verkoopbaar. Maar niet als wetenschappelijk essay, waarin de gevaren van de moderne economie worden besproken, maar als een emotioneel stukje

prikkellektuur, waarin de mensen beetgenomen worden. Prikkellektuur omdat men de massa er gelegenheid in geeft om eens goed te kankeren op de industrieel, die hen via een hersenspoeling tot kopen dwingt. Prikkellektuur, omdat men de mensen een verkeerd beeld voorspiegelt. Packard wil het nl. doen voorkomen, of de uitzondering — zij die zich volledig laten leiden door de reclame — de regel vormt. Om een voorbeeld te noemen: Een brouwerij in de VS adverteerde met haar bier. De reclame bracht niet op, wat men ervan verwacht had. Men zette een reclamebureau aan het werk. Het resultaat van diens onderzoek was, dat bier vooral moest appeleren aan de gezelligheid. De brouwerij stelde haar reclame hierop in en adverteerde met „Haal 's avonds een paar flesjes in huis!“ Volgens Packard is dit niet fatsoenlijk. Men moet de consument het bier niet aanpraten, maar men moet hem pas laten kopen als hij er behoefte aan heeft. Maar zou er iets op tegen kunnen zijn om de consument er op te wijzen dat hij, als hij 's avonds een flesje in huis haalt, de gezelligheid kan verhogen, en dan wil ik nog niet eens spreken over 'ten top voeren'. Is het ethisch toelaatbaar om een behoefte te scheppen? Volgens Packard niet. In zekere zin heeft hij daarin gelijk. Scheppen impliceert dat men een behoefte kweekt waar hij niet is. Het is niet netjes een eskimo een ijskast aan te praten. Hij heeft er geen behoefte aan. Men zou eventueel wel een behoefte kunnen scheppen, maar die kan in dit geval nooit van lange duur zijn. Via suggestieve foto's of mooie praatjes kan men hem tot kopen brengen. Als hij het ding echter een paar maanden in gebruik heeft, zal zijn behoefte volkomen verdwenen zijn en hij zal zich genomen voelen. Men mag dus, volgens de regels der ethica, nimmer iets verkopen als men weet dat de koper zich naderhand 'genomen' zal voelen.

Gaat dit ook op bij de huisvrouw, die 's avonds voor de gezelligheid bier in huis neemt? Is er bij de consument een directe behoefte aanwezig? Neen, geen direkte. De behoefte is echter wel latent aanwezig. Men is het zich alleen niet bewust. Is het dan ethisch zo verwerpelijk als de producent de consument erop wijst, dat er een behoefte aanwezig is? Het moge vreemd klinken, maar in feite is dat een der kernpunten van de moderne reclame. De consument erop wijzen dat er wel een behoefte bestaat. Want als hij die behoefte heeft bevredigd zal hij zich niet genomen voelen. Diezelfde huisvrouw met haar bier zal zich niet 'genomen' voelen, want het bier verhoogde inderdaad de gezelligheid.

Vance Packard heeft het echter niet alleen bij de reclame gelaten. Hij heeft ook „De Afvalmakers“ geschreven. Hierin maakt hij zich kwaad op de blikfabrikanten, die verpakkingen maken die men na gebruik alleen maar weg hoeft te gooien. Hij vindt dat zonde. Volgens zijn — verouderde — opvattingen hoort men niets weg te gooien. Het geheel van zijn bedoelingen en bezwaren is niet erg duidelijk voorzover het dit boek betreft. Hij vindt dus, dat wij niets weg mogen gooien. Het waarom is niet duidelijk vermeld. Hij noemt een voorbeeld over meubels. Waarom moet men een bankstel kopen, waarmee men maar tien jaar toe kan, als er voor de oorlog bankstellen werden verkocht waar men zijn hele leven op kan blijven zitten. Het zal de lezer teveel vermoeien om de hier voor de hand liggende oplossing te geven. Voor de oorlog kocht men 'n bankstel voor zijn leven. Als men zeventig jaar te leven had, zat men vanaf zijn trouwdag op bv. dertigjarige leeftijd, dus veertig jaar op dat ouderwetse bankstel. Tegenwoordig kan men profiteren van de veranderingen en tevens de verbeteringen, die dan weer via de reclame bekendgemaakt worden. Het begrip: 'voor de oorlog' werd hierboven genoemd. Welnu, voor de oorlog was alles nu eenmaal anders. En het schijnt voor Packard erg moeilijk te zijn om zich dat te realiseren.

In „De Pyramidebeklimmers“ gaat Packard pas goed met stenen gooien. Hij beschrijft hoe de managers voor de bedrijven-van-morgen geselecteerd worden. Het hele boek geeft een opsomming van feiten, die dan wel plaatsgevonden zullen hebben. Opvallend is de onzin die hij over het uiterlijk van de toekomstige manager uitkraamt. Volgens hem moet deze over een goed gevormd figuur beschikken en altijd zijn tanden gepoetst hebben. De leiders van morgen zijn de mooie baby's van vandaag.

Men voelt wel, dit heeft niets meer met economie of met psychologie uitstaande: dit is klinkklare onzin.

Want was De Quay dan zo'n adonis?

Proost!

Gooi maar weg en koop een nieuw!

F. H. Fruijt.

DE LAATSTE TRAM

Door twee wijd opengesperde monden spuwt het station, grauw tegen een achtergrond van een duistere hemel, zijn laatste mensen, die zich haasten om de laatste tram te halen.

Bij de halte staan drommen duwende mensen, die zich verdringen om in die laatste tram te komen: het laatste middel om vroeg thuis te komen, een taxi is te duur, lopen te vermoeiend.

Lange mensen, korte mensen, gezette mensen en magere mensen, ze zullen erin komen, al moeten ze zich met zijn tweeën door een opening drukken, ze moeten erin.

Mensen, altijd maar mensen. Lelijke, levenslustige. Knappe, krappe.

Domme, dromerige, drommen gezichten. Gezichten met lichamen: mensen.

Eindelijk, als iedereen erin is zodat men zich in een overvolle veevervoerwagen waant, zodat men niet kan ademen zonder in iemand anders gezicht te blazen, tijdt hij weg.

Schuifelend langs de conducteur, wiens gezicht je vertelt dat hij liever thuis zat dan hier om de laatste mensen te lossen en die je kaartje behandelt als of hij het 't liefst doormidden zou scheuren, zoekt men een plaats.

De oudjes, die meestal van een bezoek terugkomen, en de ouderen die ook al van bezoek of van uit-zijn-gegaan terugkomen, zoeken, vinden of krijgen een zitplaatsje. Hun man staat dan zwijgend of af en toe een enkel woord fluisterend, beschermend voor de plaats waar hun gemalin zit. Hun gezichten zijn meestal nors, omdat ze per se mee moesten gaan naar een of andere oude tante, want het is toch zo'n goed vrouwtje.

Anderen zijn kwaad omdat ze uit de bioscoop of uit de schouwburg nog graag ergens een borrel wilden gaan drinken. De repliek van hun vrouw was dan: „Ik weet net hoe dat gaat: een borrel voor de dorst, dan nog eentje omdat het zo lekker is en dan nog eentje om de vieze smaak weg te spoelen. En dan is het te laat om met de tram naar huis te gaan en moet er een taxi genomen worden, en het leven is toch al zo duur tegenwoordig.“ Zij zitten dan met een gezicht dat op onweer en een borrel slaat. Met dat gezicht drukken ze dan op het stopsein en stappen uit.

En de tram rijdt door.

Hun plaats wordt ingenomen door een oude man die voorzichtig eerst zijn eega laat zitten; in haar handen heeft zij enkele verse bloemen, dus ze zullen wel teruggekomen zijn van familie buiten de stad en met de laatste trein naar huis zijn gegaan. Aan hem is het wel te zien, dat hij familie buiten de stad zal hebben. Zijn eeltige, knoestige vingers die aan een klein handje vastzitten, steken uit een mouw waarvan de randen al enige malen versteld blijken te zijn, en met diezelfde knoestige vingers drukt hij op de knop. En ze stappen uit, een dag vol familieherinneringen achter zich latend.

En de tram rijdt door.

De jongeren staan meestal, hangend aan een lus of zich in evenwicht houdend aan de rugleuning van een of andere stoel. De verliefden dicht bij elkaar, om toch maar vooral te laten blijken dat ze bij elkaar horen. Soms ziet men een glimlach op haar verlegen gezicht, als hij een scene uit de lachwaardige film in haar herinnering roept, of krijgt hij een bemoedigend simpel knikje voor een scene, die beiden zo ontroerde. Met in gedachten het afscheid voor haar deur, drukt hij op de knop.

En de tram rijdt door.

Jongens, die onderling met elkaar uit zijn geweest, maken het meeste lawaai. Meestal uiten zij hun vrolijkheid in onbeduidend geschreeuw en gelach; hun grootheid is dan recht evenredig met hun geluid. Het zijn meestal de jongens, die men 's avonds doelloos door de stad ziet dwalen met de bedoeling zoveel mogelijk keet te trappen, waar telkens weer niets van terecht komt. Met de gedachte om de lang van tevoren beraamde plannen dan toch volgende week maar uit te voeren („Want er gaat weer een meesterlijke film in Royal“) drukken ze stuk voor stuk op de knop en stappen luid schreeuwend, als laatste stuiptrekking van hun avondje-uit, uit.

En de tram rijdt door.

Op de tweede plaats in volume komen dan de meisjes, die ook met elkaar uit zijn gegaan. Hun geluid beperkt zich alleen tot een scherp gegiechel, dat veelal zijn oorzaak vindt in een of andere opmerking over een van hun medepassagiers. Zij zijn wat vrediger uit geweest, in de regel naar de bios, maar ook wel naar een dansavond. Zij lopen dan slechts door de stad om winkels te kijken, maar als ze geen doel hebben, trekken ze zich terug in een café of restaurant, om de rest van de tijd op één kopje koffie of een Cola te zitten. Met de gedachte van morgen lekker lang uitslapen drukken zij op de knop.

En de tram rijdt door.

Kijkend naar de mensen van vandaag gaat mijn vinger naar de knop, om het laatste contact met de mensen van nu, achter me weg te drukken.

Het laatste contact, de laatste tram, de laatste gezichten, de gezichten met lichamen: mensen, de laatste mensen, altijd maar mensen.

De tram rijdt achter me door, je voelt je eenzaam zonder mensen en gaat naar huis, om de volgende morgen op te staan om nieuwe gezichten te zien, nieuwe gezichten . . . nieuwe mensen.

piet monsm

WORDT

HEINEKENS BIER

In het kader van bezoeken aan industriële bedrijven maakte de hoofdredactie enige weken geleden een excursie naar de Heinekens Brouwerij te Amsterdam. De 'Director of Public Relations' bij Heineken, Mr. C.H.W. d'Artillac Brill, ontving ons persoonlijk in de smaakvol ingerichte proefkelder van de brouwerij. Na een kort ontvangstwoord voor de schoolpers gaf Mr. d'Artillac Brill ons een boeiend en helder exposé van de brouwerijgeschiedenis.

Toen de 22 jarige zakenman Gerard Adriaan Heineken in 1864 de eeuwenoude brouwerij „De Hooiberg“ kocht, die op de plaats stond waar tegenwoordig het bekende hotel-restaurant „Die Port van Cleve“ gevestigd is, kon hij nauwelijks bevroeden dat zijn bedrijfje een eeuw later zou zijn uitgegroeid tot een immens concern met wijdverbreide vertakkingen in alle werelddelen.

Het succes liet niet langop zich wachten. Ruim tien jaar later, in 1874, werd de tweede brouwerij van Gerard Adriaan Heineken geopend, en wel in Rotterdam.

Reeds vanaf het begin heeft men Heineken-bier geëxporteerd; de kwantiteiten waren echter niet bevredigend. Pas toen na de 1e wereldoorlog de Duitse export wegviel, lag de markt voor Heineken open die zij zich tenslotte op onduidelzinnige wijze heeft toegeëigd en veroverd.

Oorzaak? Kwaliteit!!

Kwaliteit is de grote kracht van Heineken. Dit is iets waar Heineken dagelijks de uiterste zorg aan besteedt en heeft besteed, want reeds in 1875 nam zij de wetenschap al in de arm en paste zij als eerste de uitvinding van de Franse geleerde Louis Pasteur toe, en maakte een reincultuur van geselecteerde gistcellen.

Het laboratorium in Rotterdam, met zijn uiterst moderne outillage, waakt tegenwoordig over de kwaliteit van het bier wat haar, gezien de omzetcijfers, wonderwel lukt.

Heineken is voorts een der zeer weinige bedrijven die beschikken over een experimentele brouwerij. Dit is namelijk niet een laboratoriummodel zoals de meeste bedrijven bezitten, maar een echte brouwerij op schaal van 1:20 van een gemiddelde brouwerij. Hiermede kan het gehele proces van brouwen, gisten, lageren, op fust tappen of bottelen worden afgewikkeld in de juiste verhoudingen. Deze experimentele brouwerij is van bijzonder groot belang geweest bij het beproeven van nieuwe werkmethoden en de opleiding van personeel.

Hiermede zijn we tevens aan een tweede exportprodukt van Heineken gekomen, namelijk de technische 'know-how'. Sinds 1927 ging het concern zich in financieel en technisch opzicht interesseren in buitenlandse brouwerijen. Eind 1962 had Heineken technische bemoeiingen met 26 buitenlandse brouwerijen, die gevestigd zijn in Europa, Afrika, het Verre Oosten, Zuid-Amerika en het Caraïbische Gebied.

Buiten de technische bijstand in de vorm van know-how, bemiddelt Heineken nog bij de aankoop van grondstoffen en machines en bij de recruterings van leidinggevend personeel.

Na deze inleiding werd ons het bierproces geopenbaard:

Van gerst tot bier is een lange weg, gedurende welke de grootste zorg, kunde en hygiëne de kwaliteit van het eindprodukt bepalen. De voornaamste grondstof voor de bierbereiding, de brouwergerst, wordt speciaal gekweekt. Een vastgestelde hoeveelheid brouwergerst wordt afgewogen en in de weekkuipen overgebracht. Nadat de gerst enige uren is geweest, wordt deze gedurende enkele dagen afwisselend belucht en weer onder water gehouden. Door deze bewerking gaan de gerstkorrels kiemen. Vervolgens wordt de gerst naar de zgn. 'kiemtroggen' overgepompt, waar de verdere ontwikkeling van het kiempje plaatsheeft.

Na 8 dagen is de kiemende gerst voldoende uitgegroeid en wordt dan 'groenmout' genoemd. Dit mout wordt naar de eest gevoerd, waar het door middel van warme lucht van 70–100 °C wordt gedroogd. De graad van de verwarming bepaalt de kleur en het aroma van de mout; droging bij ca. 70 °C geeft een licht mout (Pilsener), droging bij ca. 100 °C een donker mout (Münchener), waaruit respectievelijk lichtgekleurd en donkergekleurd bier wordt gebrouwen. Het aldus bereide mout wordt ontdaan van het kiempje (polijsten), waarna het in silo's bewaard wordt.

Hierna wordt het mout in de moutmolen geschrood, d.w.z. de moutkorrels met het kaf worden fijngemalen. Van dit geschrode mout wordt nu met water een beslag gemaakt. Tijdens het daaropvolgende brouwen van dit beslag wordt met behulp van tijdens het kiemp proces door het kiempje ontwikkelde enzymen (o.a. amylase), het onoplosbare zetmeel bij 63–70 °C veranderd in dextrine en suiker, terwijl tevens de aanwezige eiwitten worden opgelost. Het beslag is nu veranderd in een zoete — nog niet heldere — vloeistof, die naar de klaringskuip wordt gepompt. De vloeistof wordt hier geklaard (gefiltreerd met behulp van het niet-opgeloste kaf van het geschrode mout). De vloeistof — nu wordt genoemd — is helder. Aan het wort wordt in de wortketel de hop (d.w.z. de hopbellen, de vrouwelijke bloem van de hopplant) toegevoegd en gekookt. De aromatische hopharsen geven de pittige (enigszins bittere), karakteristieke smaak aan het bier. De hopharsen hebben tevens een conserverende werking; zij verhogen de houdbaarheid van het bier. Door het koken wordt het wort tevens gesteriliseerd. Nu vindt de laatste fase van de bierbereiding plaats. Met behulp van koelbakken en koelapparaten wordt het gehopte 'wort' gekoeld tot ongeveer 5 °C, en vervolgens naar de gistkuipen gevoerd, waar gist wordt toegevoegd. Nu kan de gisting beginnen en hiermede tevens de omzetting van suiker in alcohol en koolzuur. Na ongeveer tien dagen ontstaat de vloeistof bier, die dan 'jongbier' wordt genoemd.

Alvorens het echter 'echt' bier is geworden, moet het eerst nog enkele maanden rijpen in de legerkelders bij temperaturen tussen 0 en 2 °C. Het bier is dan nog enigszins troebel. Als laatste bewerking wordt het gefiltreerd, waarna het in fusten getapt of met automatische flessenvulmachines op fles wordt gebotteld.

Hierna vindt het bier zijn weg naar de consument, niet alleen in ons land, maar ook in vele andere landen, want dat het Nederlandse bier ook in het buitenland een goede naam heeft, bewijst de zeer grote export van ons beste bier.

Hierna mochten wij het vertelde aan de werkelijkheid gaan toetsen en konden we in grote trekken het bierproces met eigen ogen aanschouwen. Tenslotte werden wij uitgenodigd 'iets' van het eindproduct van Heineken te 'proeven'. Onder dit 'proeven' vertoonde men een filmpje, dat resumerend nog eens het bierproces vertoonde. Dat het filmpje af en toe wat wazig leek, lag niet aan de kwaliteit van de film . . .

Tot besluit nog enkele technische gegevens en cijfers.

De export van Heineken bedraagt $\pm 1/3$ van haar jaarproductie, in het boekjaar 1960/61 543.000 hl, d.w.z. 181.000.000 flessen of 216.000.000 glazen. Heineken exporteert thans naar 140 landen in vijf werelddelen; zij is dan ook de grootste exporteur van Pilsener bier ter wereld.

Capaciteit Heineken	Amsterdam	700.000 hl
"	Rotterdam	600.000 hl
"	's Hertogenbosch	1.500.000 hl.

De totale omzet van de door Heineken technisch gecontroleerde brouwerijen in binnen- en buitenland bedroeg in 1962 rond 4.300.000 hl. Proost !!!

Heineken heeft thans een positie in de wereldmarkt veroverd, die iedere concurrent wel zal ontmoedigen, want deze positie zal zij nooit meer loslaten, alleen dank zij haar kwaliteit.

De redactie
T. Houtman 6D

D E Z E E

De eindeloze deiningen
beuken als sinistere demonen
meedogenloos,
woedend
om schepen te onttronen
die bloedend
hun angstkreten slaken,
ten onder gaan
na eindeloos waken
van machten
die smachten
naar zee
en haten het water
dat verzwelgt
de moed en de hoop
in een krater
van briesend geweld
dat een oordeel velst
over de nietige grootheid
de mens

piet monsmma

„ W A N D E L I N G ”

Het gele filter van het licht
omringt de kleine kring van de glazen bol,
Het zacht fluiten van de wind
dringt binnen door het vlies van mijn oor.

Het lopen van een voet tikt driftig voor mij.
Langzaam loop ik mee
naar het strand voor het schuimend water,
waar alles wegspoelt en terugkomt.

Gebroken schelpen drukken hun gezicht in het zand
en meeuwen pikken leven weg om te leven.
Ik sta alleen voor de doop
en mijn hart vlogt mijn voeten.

j. de meere

Voor de vijfde maal hoopt de Hervormde Jeugdraad, Sektie Middelbare Scholieren, dit jaar de interscholaire toneelmanifestatie te organiseren. Een groot aantal Amsterdamse middelbare scholen heeft zich inmiddels opgegeven, t.w.:

Amsterdams Lyceum, Barlaeus Gymnasium, Comenius Lyceum, Geref. Gymnasium, Vondel Gymnasium, Vossius Gymnasium, R. Prinsen Geerlig's M.M.S., Herv. Lyceum, Spinoza Lyceum, P.C. Hooft Lyceum, Herv. Kweekschool. — Enkele scholen houden de deelname nog in beraad.

De toneelmanifestatie wordt gehouden op vrijdag 1 en zaterdag 2 mei a.s. in de Aula van het Spinoze Lyceum, Peter van Anrooystraat, Amsterdam-Z. Elke school zal een een-acter of een fragment van ten hoogste 30 min. spelen. Tijdens de voorronde (vrijdagmiddag en -avond en zaterdagmiddag) zal een jury o.l.v. dhr. Arend Hauer beoordelen welke scholen zaterdagavond in de finale komen. Na afloop van deze finale volgt het traditionele Oranje-bal.

De afgehele toneelleiding van de toneelmanifestatie berust bij dhr. Hauer, landelijk adviseur van de Nederlandse Amateur Unie. De nabespreking met de deelnemers staat onder zijn leiding.

De regisseur en de vertegenwoordigers der schoolbesturen zijn nauw betrokken bij de voorbereidingen.

Aan de winnende school zal de Herv. Jeugdraad-Toneelbeker worden uitgereikt. Winnaar in 1963 was het Amsterdams Lyceum (2e het St. Ignatius Coll. en 3e het Barlaeus Gymnasium).

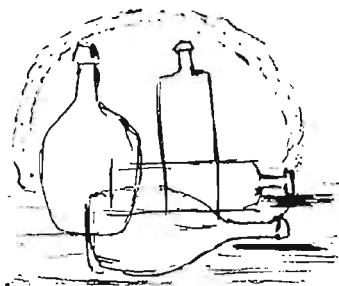
Het kap- en grimewerk zal worden verzorgd door de firma D.H. Michels, de kostuums worden geleverd door de firma A. Serné & Zn.

De prijzen der toegangskaarten bedragen voor de voorronde fl 0,50 per middag of avond, voor de finale — plus bal — fl 1,95.

Deze laatste kaarten zullen t.z.t. op de deelnemende scholen en op het bureau van de Hervormde Jeugdraad, Prins Hendriklaan 21, verkrijgbaar zijn.

Gaarne wekken wij reeds nu de belangstelling op voor dit unieke toernooi, waar iedere school als het maar enigszins kan, aan mee doet en waar iedere toneelminnende middelbare scholier naar dient te komen kijken.

Hervormde Jeugdraad
Amsterdam.

De morgen ontwaakt niet. De nacht trekt alleen weg om ergens anders de mensen excuus voor het slapen te geven. Een grauwe broek en een blauw-bruin streperig jasje worden voortbewogen door 50 kg menselijk vlees en inhoud. De haren op het ronde hoofd schuren aan de achterkant over de opgeslagen kraag, van voren over de wenkbrauwen. De kin en de wangen zijn een pas afgemaaid roggeveld. De kleur van de huid is oorspronkelijk mongools geel, maar nu overheerssen vlekken in rode, rosse en roze tinten.

Mensen die in tijden dat hij een tentoonstelling houdt, hem prijzen en door knijpen en trekken hun hypocrisie uiten, hebben een etiket op zijn ceintuur gehangen. In rode, door een leeg geel fond gedragen letters WHITE HORSE, dan kleinere, bevlekte, zwarte indrukken die de lezers hersenen from the original receipe 1746 zullen laten registreren. Wat gebeurde er in 1746, buiten dat er een nieuw schots recept voor whiskey ontstond? Hij weet het niet, heeft het niet geweten, zal dit ook nooit willen weten. Het is te ver weg om nu nog indruk te maken. Zo ook zijn laatste schilderij. Tienduizend schrale pilsen bij Reijnders is gauw op, een vrouw trouwens ook. Een hoop vuil waarvan de zin om opzij te vallen wordt tegengehouden door een zinken koker met aan de uiteinden twee cirkels, staat naast een stuk hol metaal op vier cirkels samengeperste lucht. Hoe was dat mopje ook alweer? Father may I have the keys of our state-symbols?

Vier deuren, vier ramen, vier wielen. De naam, ook vier keer, is echter een irriterende poging tot symmetrie: cadillac. Dan weer vier voorlampen, vier achterlampen en nu ook vier krassen, doch aan de linkerkant.

De temperatuur stijgt doordat de aarde daalt. Twee stukjes metaal op een bord met cijfers verhaasten en abstraheren het leven opnieuw. Het eerste gelede voertuig glijdt door de glinsterende stadsvoren de opslagplaats uit. Vroeger leken het twee kubussen met een stang verbonden, nu en later helemaal een cilinder met een of twee huiven, die de bocht mogelijk maken. De tram beweegt zich naar de kern die geen centrum, maar wel een hart is. Bij de andere lus van de pince-nez gekomen stapt hij uit. Het wegdek is hier van steen, zoals het hoort. De verplaatsing heeft hem opgekikkerd en hij kikkert zich nog meer op door het zuigen aan wat kees het volmaakte genot noemt, dat nooit een onbevredigd gevoel achterlaat. De huizen zijn hier vuiler, slechter, duurder, rotter dan de nieuwe, functionele.

Toch wil men (wie is dat? ik ken niemand die zo heet) ze behouden, wellicht omdat ze het gebrek aan schoonheid in de betonnen-niet-bewegende kubussen onderverdeeld in kleine kubussen die weer verdeeld in kubussen waar kinderen slapen, compenseren. De glazen bollen die op ijzeren stangen licht geven en geld kosten, houden op. Daar is het. De sfeer is goed, de stoelen en tafels oud. Tante Jopie omarmt hem, haar lichaam is koud maar ze geeft warmte als een straalkachel. Een boezem aan de bar brengt bier naar binnen. Hij klautert op de kruk naast haar. Het studeren heeft haar niet lelijker gemaakt. Haar temperament is niet getemperd door oude snoepers met brillen op. Voor haar kunst bestond geen school, hoogstens een kroeg of het leven. Arienne heette ze. Ze mochten haar wel. Om de tijd, dat de vergunning haar kracht verloor, gingen zij samen weer uit de warmte de koelte, de warme zomermorgen in. Morgen gaat de zon weer op.

harry broekman
1263

Vrijdag 5 maart sprak Mr. J. Luns in de aula van de Universiteit over de Europese eenwording, en wel speciaal over de economische eenwording. Hij werd ingeleid door de voorzitter van de afdeling Amsterdam van de Europese Beweging in Nederland, die echter met veel woorden weinig zei. Meteen na deze opening begon onze minister met zijn rede, die een vol uur in beslag nam en waarmee hij een aandachtig gehoor boeide, grotendeels bestaande uit studenten en andere geïnteresseerden.

In deze rede belichtte de minister de huidige stand van zaken van de E.E.G. en schetste de ontwikkeling ervan. De belangrijkste punten waren de reeds behaalde successen. De zaken waarover men niet tot overeenstemming is kunnen komen — o.a. Englands toetreding tot de EEG, en een toekomstvisie. Van de successen kan men onder meer noemen de associatie van sommige Afrikaanse landen met de EEG, waaronder alle jonge staten die vroeger Frans gebied waren, en Somalië. Het (zij het op het laatste moment) slagen van de landbouwmarathon van Brussel en de voor sommige produkten nu reeds lage tarieven.

De minister betreunde het ten zeerste, dat Engeland nog niet tot de 'common market' was kunnen toetreden door het Franse veto, en deed deze uitspraak „Het is onmogelijk hierover de besprekingen te openen als Frankrijk niet duidelijk zijn eisen tot een Engelse toetreding kenbaar maakt.“ Spreker stelde daarom, dat de toestand in de ontwikkeling tot een economische integratie erg veel op een impasse lijkt, of dat misschien ook wel is, want sinds twaalf maanden is er geen wezenlijke vooruitgang te bespeuren. Frankrijk kon Englands toetreding tot de organisatie verhinderen, omdat alle lidstaten tot 1970, wanneer de bepalingen van de verdragen van Rome volledig uitgevoerd moeten zijn, het recht van veto hebben inzake belangrijke beslissingen, zoals het toelaten van een nieuw lid. Na deze datum worden de besluiten met de gebruikelijke meerderheid van stemmen genomen.

Uit deze gang van zaken blijkt ook weer eens heel goed dat we ons wat betreft een Europese economische eenwording nog maar in een beginstadium bevinden, want elk deelnemend land kan aan een belangrijk voorstel zijn goedkeuring onthouden. Het is dus van het allergrootste belang deze priode zonder kleerscheuren te doorlopen, anders kon de hele gedachte van integratie wel eens op niets uitlopen, welk reëel gevaar nog onlangs zijn bestaansmogelijkheid heeft bewezen. In dit geval waren de landbouwbesprekingen van Brussel werkelijk een zaak van leven of dood. De landbouw behoort dan ook tot een van de belangrijkste problemen van de EEG. Ieder land heeft immers zijn eigen aanpak t.o.v. de landbouw, zijn eigen subsidie- en protectiestelsel. Een probleem op zich vormen de graanprijzen, waarvoor landgenoot Mansholt zo zijn best doet om deze gelijk te krijgen.

Het belangrijkste, dat op deze avond naar voren is gekomen is, dat het evenwicht in het Europa van vandaag nog altijd niet gevonden is, welk evenwicht nooit bereikt zal worden zolang Engeland niet als volwaardig lid tot de organisatie wordt toegelaten.

Ook werd de aanwezigheid op een denkfout geweest, zoals die lange tijd onder velen, ook de regering, geleefd heeft. Men heeft namelijk altijd tot dusver voor juist aangenomen, dat als een economische eenheid maar eenmaal gevestigd is, de politieke eenheid van Europa daar — min of meer vanzelfsprekend

uit voortvloeit. Dat dit niet zo is, wordt o.a. bewezen door de politiek van Frankrijk, dat wel bereid is van de voordelen van een economische integratie te profiteren, maar ook maar niet in de verste verten bereid schijnt mee te werken aan een federatie Europa, tenzij het daar zelf de boventoon in voert. Hoewel de tijd voor een politieke unie nog niet gekomen is, is het ondertussen wel hoogst belangrijk, dat de EEG-onderdanen met het idee van een politieke en economische integratie vertrouwd raken. Want, zo zei de minister, de ingezetenen moeten er hun goedkeuring aan geven, dat de regeringen van de landen iets van hun rechten en plichten moeten gaan prijsgeven en deze overdragen aan een supra-nationale regering, wil men tenminste ooit tot een politieke eenheid komen.

Een goede vooruitgang noemde spreker ook de bundeling van de drie executieven van de EEG in Brussel, wat voor Luxemburg een grote tegenvaller is, omdat daar de zetel van de E.G.K.S. gevestigd is.

Na zijn rede beantwoordde de minister slechts enkele van de vele gestelde vragen, waaruit echter geen nieuwe gezichtspunten naar voren kwamen omdat hij naar zijn zeggen, weer gauw thuis wilde zijn. Dit deed echter geen afbreuk aan het feit, dat deze avond zeer geslaagd was door het goede en heldere betoog van onze minister.

J. Everse.

A A N H A A R

zullen wij, onrijpen
elkaar ooit begrijpen,
of immer ontwijken
zonder elkaar aan te kijken.

steeds weer negeren
of weer leren begeren,
zonder elkaar te haten,
gerust en gelaten.

zullen wij, onbezonnenen
weer beginnen waar wij begonnen en
elkaar leren te verstaan
of zó willoos verder gaan.

laten wij vrede sluiten
zonder op verzet te stuiten,
en elkaar leren begrijpen
wij onbezonnenen, wij onrijpen.

pieter monsmma

„ DAAR KOMT DE BRUID “

*klinkt het zacht neuriën
van de oude vrouw
die langzaam schillen laat vallen
op een vochtige krant.*

*Haar gedachten zijn afgedwaald
naar vroegere idealen
toen als in een droom
de ring werd aangeschoven met haar verwacht geluk.*

*Verre zonnestralen
schroomden haar smetteloos kleet niet
voor de nacht
toen voor het eerst emoties zich ontplooiden
uit een krampachtig gesloten kelk.*

*Nu staart zij naar het stromend water
dat langzaam het ombulsel vult
waar een dagelijks gevoel van plicht
geschild voedsel voorbereidt.*

j. de meere

*Een zacht ritselen van wimpers
verbazen de dag om haar duur
en kijken verwonderd de morgen in
die nieuw schijnt.*

*Lopend op handen en voeten
gelijk een gevoelige onwetendheid
die vraagtekens plaatst
schier zeker gewaande punten,*

*en voor en na gebeurtenissen
van leven en niet anders kunnen.
Wanneer zal de zekerheid
zich opsluiten in mijn twijfelend hart.*

*Later, misschien
als een wenselijk compromis
tussen leven en het leven*

j. de meere

HET NATIONAAL BALLET

Het Nationaal Ballet gaf dinsdag 25 februari een herhaling van de Anna Pavlova herdenking. Men herdacht de grote danseres met „Les Sylphides“, „De Stervende Zwaan“ en de Polowetser dansen uit „Prince Igor“. Al deze balletten werden door Nathalia Orlovsjkaja ingestudeerd. Om de rest van de avond te vullen, stelde mevrouw Orlovsjkaja een programma samen van dansen uit de tijd van Pavlova, die ook nu nog bij het Bolshoi Ballet worden gedanst.

Het Nationale Ballet opende de avond met Les Sylphides, waarin het corps-de-ballet goed danste maar waarin de solisten er zich met een jantje-van-leiden van afmaakten.

Vervolgens zag men de Stervende Zwaan de glansrol van Pavlova nagedanst door Maria Koppers. Hoewel zij niet onverdienstelijk danste kon men moeilijk van een vertolking spreken omdat deze jonge danseres daarvoor nog niet rijp genoeg is.

In de pas-de-trois „De Oceaan en de Parels“ uithet ballet „Het gebochelde Paardje“ kon men duidelijk zien wat mevrouw Orlovsjkaja heeft bereikt. Olga de Haas, Kathleen Smith en Sylvester Campbell dansten zeer virtuoos, wat door het publiek met een ovatie en bravogeroep werd beloond. Olga de Haas en Simon André dansten met veel bravour „Melodie“ op muziek van Von Gluck. In de pas de-trois uit Don Quichotte gedanst door Jessica Folkerts Maria Coppers en Kathleen Smith was de laatste duidelijk het best. Sylvester Campbell liet in de „Gopak“ een staaltje van spectaculaire springtechniek zien zodat zijn solo gebisseerd moest worden.

Olga de Haas en Simon André toonden in de „Valse“ op zo'n perfecte wijze een paar acrobatische lifts dat ze niet onderdeden voor hun Russische collega's en dat het publiek een herhaling afdwong.

Na de pauze zakte het peil helaas. Sonja van Beers danste op een weinig overtuigende wijze met een onrustig dansend corps-de-ballet de tienpas uit „Raymonda“. Alleen Allen Scott Douglas danste op een perfect afgewerkte wijze zijn solo.

Tot slot werden de Polowetser dansen uitgevoerd waar bij bleek dat het toneel van de Stadsschouwburg voor zo'n grote bezetting beslist te klein is. Het werd dan ook een bonte mengeling van kleuren waarbij iedereen elkaar in de weg stond. Maar behalve een paar slippertjes kwam Conrad van de Weetering als een kat heel huids op zijn pootjes terecht.

Ondanks een paar teleurstellende programma onderdelen (en het Kunstmaand orkest dat er nogal eens naast zat) heeft Orlovsjkaja iets ongelooflijks verricht. Hopelijk kan, nu zij naar Moskou is teruggekeerd haar opvolgster hetzelfde bereiken.

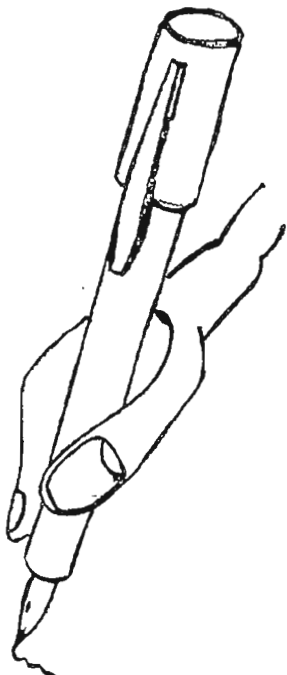
Karin Brian. :-

HANS M. KOOPT
EEN BLAUW PAK
EN GELE SCHOENEN

(voor A.)

Door het raam, dat afgeschermd is door een gordijn, stijgt langzaam en zacht doch voor de buurvrouw beneden, die haar vierde kind verwacht, al heeft ze reeds vaak gezegd dat ze er nu eindelijk mee ophoudt, — deze mededeling heeft verder niets met deze vertelling te maken maar het leek me, de interesse van mijn lezers kennende toch interessant genoeg om hem hier neer te schrijven — — hierboven vermelde raam staat bovendien open —, irriterend, het zachte gekras van een slechte, reeds twee jaar oude vulpen, die toebehoort aan Hans M., van beroep niets, maar verdient het voor hem benodigde brood, met eventuele belegging door het schrijven en uiteraard publiceren van gedichten verhalen en romans, omhoog naar de buurman boven, die onlangs in de badkamer, terwijl hij spiernaakt was, uitgegleden is, omdat hij op de zeep die op de grond lag, stapte en daarom nu op schoenen loopt waaronder hij, na het volgen van een spoedkursus doe-het-zelf, eigenhandig spijkers, verroeste, heeft geslagen en omlaag naar de buurvrouw van het vierde kind dat zoals uit een niet waarschijnlijk vervolg op dit verhaal zal blijken op te groeien tot inktpottenvullerleger of borstplaatbakker, dit laatste in de begindagen van elke vijfde december, en later tot handtekeningenkorrigeerder bij het rijk of de gemeente al naar gelang wie het meeste pensioen, dat hij echter pas na vijftenzestig jaar en drie maanden zal ontvangen, omdat hij op dit moment nog steeds verwacht wordt, uitkeert aan zijn respektievelijk haar ambtenaren. (Goede morgen A., heb je goed geslapen).

Hans M. werkt op dit ogenblik dit is het ogenblik waarop het langzame en zachte, doch voor de buurvrouw beneden, enzovoorts... aan zijn derde roman die het grote sukken van zijn beide eerste romans. Koffiebonenbomenplanters tussen sprinkhanenplagenbestrijders en Verzilverde goudvissen onder het Buffet, volgens de aan ons allen bekende kritikus Cees V., die het weten kan, want hij heeft voorspeld dat de eerste roman van Hans M. succes zou hebben — zo ook met de tweede, welke voorspellingen dan ook uitgekomen zijn, ongetwijfeld zal overtreffen: Cees V. is tot deze konklusie, een zeer voortreffelijke en naar we hopen ook waarheid bevattende, gekomen nadat hij in een voor de radio uitgezonden interview met Hans M., vernomen had, uiteraard van Hans M., dat de roman nog geen definitieve titel had. (Smakelijk eten, A., niet smakken, gebruik je mes en je vork; ik heb er krom voor moeten schrijven om ze te kunnen betalen). (Deze tussen haakjes geplaatste woorden zijn gevleugelde uit spraken van Hans, die hij iedere dag tegen A. die bij hem inwoont, zegt als zij aanwezig is zoals altijd en die zij tegen de lege cognac fles zegt als ze, zoals nu het geval is, haar aan haaruitval lijdende grootmoeder van moeders

kant bezoekt, om de leegheid van zijn kamertje, vijftiengulden per maand met stromend ontbijt en zonder water, te vullen). De roman, die het succes van zijn eerste twee romans, enzovoorts, waar Hans M. aan werkt, schrijft, doorhaalt, gaat over Jan K., een uit de kluiten gespoelde jongeman, die nu in het vierde hoofdstuk, dat volgt op hoofdstuk een, twee, en vijf, over de pier. U kunt er van alles doen: U kunt er flirten op een bank, U kunt er gezellig winkelen, U kunt er naar het vuurwerk kijken, U kunt er zo maar domweg genieten, zwerft terwijl hij domweg geniet in het op die plaats gebouwde kaffee, waar hij een glaasje, tot de rand gevuld, met onderzetter, met wat er in, ledigt, terwijl hij, de mond nog vochtig, een mop, man 1 zegt tegen man 2: stik, waarna man 3 de politie belt, omdat man 2 gestikt is en man 4 zegt dat het komt door de lange haren, die man 2 altijd draagt, pardon, droeg, vertelt — luid gelach — aan een slanke en charmante, in broek en laarzen gestoken jongedame. (Ga vlug de vaat doen, A., dan gaan we straks als je lief hebt, wat wel weer niet het geval zal zijn, samen krijgertje, met bloot slaat dood, spelen en, denk erom dat je niet te bloot bent). Het vierde hoofdstuk, dat volgt op hoofdstuk een, twee, enzovoorts, is uit en wordt gevolgd door het derde hoofdstuk waarin niets anders gebeurt dan dat Jan K. naar huis, drie hoog en op slot, en naar bed, met een kruik in een oude sok, gaat, en dus gaat Hans, nog steeds dezelfde die tussen buurman en buurvrouw leeft en tracht te leven, verder met het zesde hoofdstuk waarin we weer Jan K.; die nu bevriend is geraakt met de slanke, enzovoorts, jongedame, aantreffen. (Wees voorzichtig met de tinnen borden en kroezen, lieve A.). Het zevende hoofdstuk, geen enzovoorts — jammer — begint met de voor zevende hoofdstukken gebruikelijke hoofdletter Z, waarna we Jan K., in letters uitgebeeld, op straat met de poes, zeven jongen en dat op haar leeftijd, van zijn zestienjarig nichtje, zeven jongens en dat op haar leeftijd, zien zitten spelen en vervolgens bij wijze van afwisseling de achterpoot van poes afsnijdt, om deze dan mee naar boven te nemen, en hem te gaan koken in de grijze, gebarsten, van Mia S., die ongetwijfeld een schoonheid genoemd mag worden, gekregen ketel, voor het geval A. vanavond bij het eten thuis komt en hij haar dan bang zal proberen te maken door te zeggen dat 't katteachterpoot, die hij zelf geschoten en gevild heeft, is, dat ze echter, na het herhaaldelijk terugkomen van dit grapje, allang niet meer gelooft en smakelijk in het door haar veronderstelde varkenspootje, dat, zoals de opletende lezer wel weet, geen varkenspootje is, bijt. (Haal even een pond, 500 g bruine basterdsuiker, A., bij de bakker, die met die vrouw met dat gezicht als een krentenbrood, — zo'n vrouw ontnemt altijd de lust om te trouwen —, op de hoek, rechts van de slager, je weet wel, van de varkenspootjes). Hans M. staart nu naar de ruwhouten zoldering, vloer voor buurman boven, waar in elke hoek, er zijn er vier, een spinneweb geweven is en bedenkt dat A., als ze thuis komt, deze weg moet halen, maar, oh jah, ze moet eerst poot eten bij Jan K. (Bedankt, liefste A.). Maar dat kan niet. (Niet zeuren). K. bestaat niet. (Hou nou je mond dicht). K. kent A. niet en A. kent K. niet. (Nog een half uurtje en dan gaan we heus krijgertje spelen, hoor A.). De rinkelende, elektrische bel doet de ogen, blauw, zoals het rasechte germanen betaamt, van Hans M. met een korte verschrikte ruk afwenden van de vier in de hoeken van zijn kamer, enzovoort, geweven spinnewebben en doet Hans met een sprong van de oude versleten bureaustoel, die voor het, eveneens oud en versleten, bijbehorend bureau staat, opspringen en hem bedenken dat hij in het zojuist geschreven hoofdstuk zijn leven en dat van Jan K. door de war heeft gehaald, want het is onmogelijk dat A.; zijn A.; bij een vreemde man, die Jan, voor zover Hans weet en hij weet ontzettend ver, vandaar de bril met de centimeters dikke bril-

leglazen voor haar is. varkenspoot. ze lust het niet eens. ze walgt er zelfs van. zou gaan eten, laat staan er in gaan bijten. (Stil). Hans M loopt na over het rood met zwart gestippelde voetverwarmende matje voor het bed met de ijzereen spijlen te zijn gestruikeld. naar de verveloos geworden en daarom met foto's van A. beplakte deur. die hij na het omdraaien van de in het gat gestoken sleutel. d.m.v. de daartoe bestemde kruk. opendoet en tot zijn lich-
telijk geveinsde verbazing A. in de nu ontstane opening ziet staan bibberen van de kou. (Denk om het spaanse ameublement, A.). Met een elegant schrij-
versgebaar gaat Hans, zichtbaar opgelucht omdat hij ziet dat A. bij hem is en niet bij Jan K.. A.; zonder een woord te zeggen, hetgeen ook totaal over-
bodig zou zijn, omdat hij dan iedere maand een keer dezelfde beleefde be-
langstelling voor de pruik van A.'s grootmoeder zou moeten tonen. zijn kamer binnen en gaat dan over tot de voor hem gebruikelijke orde van de helaas
steeds terugkerende dag. n.l. het schrijven, op het ogenblik is dat het zesde
hoofdstuk van zijn derde roman, waarin Jan K. na een bezoek aan hier al
eerder vermelde jongedame, die van goede huize, fijn heidens en rijk, dit
laatste is het belangrijkste voor Jan, omdat hij van zijn geboorte af steeds
werkeloos is geweest, al heeft hij op zijn vijftiende jaar eens geprobeerd te
gaan werken als mosterdpotdekselopdraaier, wat echter grandioos mislukt is,
omdat hij het verschil tussen links en rechts niet wist, blijkt te zijn en Kit-
ty R. blijkt te heten, in de dichtstbijzijnde kroeg, van het huis van Kitty af
gerekend, zijn verdriet, dat ontstaan is nadat Kitty op de vraag van Jan haar
leven, voor zover mogelijk, van nu af aan, met hem te delen, in zorgen en
voorspoed, neen (!) heeft gezegd, te gaan verdrinken. (Zoals jij je leven met
mij deelt. A.). (Dit is een niet gewoonlyke, steeds terugkerende, maar voor
deze gelegenheid uitstekende gelegenheidsuitspraak, uiteraard gevleugeld,
van Hans). Hans M. is moe. zijn inspiratie laat hem voor het eerst in zijn
glanzende carrière als romancier in de steek en hij staat daarom, na, ten eer-
ste, de oude, enzovoorts, vulpen zorgvuldig te hebben dichtgedraaid, ten 2e,
deze in zijn vulpenhoudertje te hebben gestopt, ten derde, de ritssluiting
van zijn op zijn spijkerbroek genaaide achterzak te hebben opengetrokken,
ten vierde, daarin de vulpenhouder, waarin de vulpen. te hebben gestoken
en, ten vijfde, de ritssluiting weer te hebben gesloten, op, opent daarna op
officiële wijze het, met twee haken aan de met behang en gedichten beplak-
te muur bevestigde, hangkastje, haalt er een sigarettenpakje uit, haalt daar
na eveneens officiële opening, een sigaret uit, want hij mag er van A. maar
één per dag roken, — één sigaret per dag is een hemdsmouw in het jaar —,
(noot van de schrijver), waaruit blijkt dat A. er alles voor over heeft om te
voorkomen dat Hans een vroegtijdige dood sterft, en steekt hem met een lu-
cifer, hij krijgt er slechts één per dag, d.i. een voorzorgsmaatregel van A.,
aan en rookt hem, onder het motto: na creatieve arbeid is het goed roken,
met lange halen, tot hij zijn vingers brandt en hij een speld gebruikt om ook
het laatste eindje te kunnen verroken, op. (Welterusten, slaperige A.). Hans
M. gaat naar BED, hij is moe. A. ligt al in BED, zij is moe. Jan K. heeft
geen BED, hij is wel moe. Kitty R. kruipt onder haar elektrische DEKEN,
zij is moe. Te weinig SLAAP schaadt de schoonheid.
Hans M. ligt in BED. Het is DONKER, buiten en binnen.
Hans bedenkt dat hij niet gedaan heeft wat hij volgens de titel van dit ver-
haal wel gedaan zou moeten hebben, maar het ging niet: het was zondag, de
winkel was dicht. Hij houdt niet eens van een blauw pak en van gele schoe-
nen evenmin, maar A. vindt het mooi. A., hij zit er maar mee. hij staat er
ook wel eens mee en hij en fin. (achter A.)

tonny huisman.

Vijf jaar geleden is het initiatief genomen een bloemlezing samen te stellen van werken, geschreven door middelbare scholieren, die geplaatst waren in hun schoolblad. Een redactie, bestaande uit Ad den Besten, Peter de Haan, Aad Rot, Pierre H. Dubois, Michel van der Plas, Edith de Clerq Zubli en Bessie Schadee, heeft de moeilijke taak op zich genomen een keuze te maken uit de, in de Nederlandsche Schoolpers verschenen verhalen, gedichten en beschouwende werken.

De initiatiefnemers behoeven geen spijt te hebben van hun onderneming, daar ik geloof dat het bepaald nut heeft werk de publiceren van mensen, die de toekomstige schrijversgeneratie kunnen uitmaken. En niet alleen daarom.

Tot nu toe is de redactie er naar mijn mening in geslaagd een zodanige bundel samen te stellen, die èn literaire kwaliteiten bezit, maar ook de belangstellings sfeer van de jongeren aantoot. Natuurlijk kunnen de produkten der jongere 'schrijvers' nog niet rijp worden genoemd. Wie verwacht dat ook? De weg naar de volwassenheid is geplaveid met voetangels en klemmen. Problemen, voorkomend op bepaalde leeftijd, behoren voorbij te zijn wanneer men ouder is. Men dient dan als rots in de branding te staan met een zekerheid in zijn leven. waaraan niet meer getwijfeld kan worden, omdat er op 'n intens bewuste manier naar gestreefd is, en eenmaal gevonden zo één met de persoon in kwestie dat een innerlijk rustige toekomst voor ogen ligt. De bundels „Een 10 voor de 10-ers" laten duidelijk de chaotische, onzekere wereld, die ligt tussen kind en volwassene, zien.

Een bewust streven om te ontkomen aan problemen, waarmee men haast als vanzelf mee te maken krijgt, is duidelijk merkbaar. Vergelijkt men de 5 deeltjes, dan is van een zekere groei nauwelijks sprake, de kern waar het altijd om draait, blijft. Echter de manier waarop het wordt uitgewerkt is gebonden, uiteraard eerst aan de schrijver zelf en vervolgens aan de invloeden van de tijd. Het zich losmaken uit een bepaalde traditie (men meent dat dit kan), is hier een voorbeeld van. Het individuele treedt sterk op de voorgrond. De meeste verhalen zijn dan ook in ik-vorm geschreven, dit doet welhaast in de meeste gevallen de schrijver-zelf vermoeden.

Men tracht voortdurend zijn ervaringen, in de meeste gevallen subjektief, te verwoorden omdat hiertoe de behoefte groot is, maar ook om de buitenwereld hiervan in kennis te stellen en met graagte de eventuele reacties hierop te vernemen. Van een zekere schaamte voor zichzelf en zijn ervaringen is nauwelijks sprake. Tenminste het kenbaar maken op deze manier niet.

Er wordt geschreven en gedacht over God. Goed en Kwaad, Evolutie. Eenzaamheid om welke redenen dan ook; Wrevel ten opzichte van de massa. Het zijn traditionele problemen, maar toch altijd zo belangrijk. Tot besluit wil ik een klein 'gedichtje' aanhalen dat wel typerend is voor de jongeren van onze tijd (zij het niet alleen typerend voor hen), die ernaar verlangen iets te zijn voor anderen, maar elkaar gewoon voorbij lopen. Omdat lopen zo vlug gaat?

WACHTEN

*ik wacht
in mijn eenzaamheid
op jou;
maar jij begrijpt mij niet
en wacht
in jouw eenzaamheid
op mij.*

Marion Schreiner (16 jaar)

Hiermee beveel ik 'Een 10 voor de 10-ers' in uw aandacht aan. U zult er geen spijt van hebben.

28-3-'64

fien warger 6 D

R E G L E M E N T A I R

Het doel van de Leerlingenvereniging van deze school is het bevorderen en onderhouden van het contact tussen leerlingen onderling en tussen leerlingen en leraren. Zoals elke vereniging zijn bestuur heeft, is het voor een duurzaam verenigingsleven noodzakelijk dat men gedragsregels opstelt. En voor de leerlingenvereniging waren deze regels de Statuten en het Huishoudelijk Reglement (H.R.).

Na de aanvankelijke blijdschap dat er tenminste regels gesteld waren, is men tot de konklusie gekomen, dat deze regels te ingewikkeld zijn: de goede inhoud was in een verkeerde vorm gepubliceerd. De afdelingen waarin de Statuten en het H.R. verdeeld zijn, korresponderen niet. Voorts veroorzaakt de indeling van dit pak regels in twee parten doublures en overbodige ingewikkeldheid.

De huidige schoolvoorzitter is een van de mensen die deze fout gezien heeft en daar hij bovendien 't meest met deze regels moet werken, heeft hij die veranderd. Bij deze verandering heeft hij de leesbaarheid en eenvoud primair gesteld. Hij projekteert de inrichting van de vereniging op die van de Nederlandse staat en schafte de Statuten en H.R. ook af, omdat de rijksgoedkeuring van de L.L.V. met deze Statuten en H.R. onmogelijk is (deze sanktie is verplicht maar ook nutteloos). De overeenkomst met de grondwet is dus bedoeld en verantwoord, omdat de wetenschap en de jaren bewezen hebben dat deze vorm bruikbaar is.

In zijn motie van toelichting, voorafgaand aan het reglement, betuigt Frans Pruijt zijn grootste waardering voor de ideeën van de Statutenkommissie, en dit is geen witvoetige schreeuwerij. Inderdaad zijn bijna alle bepalingen van

Statuten en H.R. overgenomen. Frans is op een bijzondere wijze bescheiden als hij zegt, dat de vorm alleen essentieel gewijzigd is. De verandering van de indeling in twee delen, 28 hoofdstukken en 116 artikelen naar in't geheel acht hoofdstukken en 114 artikelen is inderdaad van evident belang en heeft verstrekkende gevolgen voor de beoogde duidelijkheid. Maar wie het bestuur (in feite komt de eer toe aan Frans en zijn medewerkers) slechts om deze reden meent te moeten prijzen, ziet een groot aantal belangrijke wijzigingen niet. Met het anders indelen heeft Frans de leefregels ook democratischer gemaakt. De belangrijkste van deze wijzigingen zijn de volgende:

De schoolraad is nu opengesteld voor elk lid van de vereniging. Aan een klas wordt nu de kans gegeven van haar raadslid af te komen en dan eventueel een nieuw te benoemen.

De macht van de rektor wordt door Statuten en H.R. beperkt. Uit beleefdheid heeft Frans al de regels die hierover handelden, geschrapt; slechts het horen van het bestuur bij het aanwenden van het vetorecht blijft gehandhaafd.

De raadsleden hebben nu de plicht de schoolraad bij te wonen.

De schoolraad heeft het voorrecht gekregen om alle benoemingen, handelingen of voorgenomen handelingen, door stemmingen te verhinderen.

De voorzitter wordt verplicht aan de raadsleden alle gewenste inlichtingen over zijn beleid te geven.

De eenvoud is ook doorgedrongen tot de benamingen: raadsleden wordt bestuur, de STOA, eerst een onderafdeling van de L.L.V., is nu gelieerd aan de vereniging.

21 februari jl. werd het reglement tijdens een schoolraadsvergadering in stemming gebracht. De verwachte oppositie bleef niet uit, want nauwelijks had de heer Baart zijn christelijke groet uitgesproken, of hij maakte bezwaar tegen de rechtsgeldigheid van de vergadering en de aanwezigheid van twee raadsleden. Alleen de genodigde van het bestuur (Guus Nijsten, die aan de wijziging meegelopen heeft) kon blijven. Na het behandelen van een paar agendapunten, kwam de rechtsgeldigheid aan bod. Jack Walraven betoogde met de heren Baart en Igno Woltering, dat de anoncering van de vergadering volgens de artikelen 76 van Statuten en H.R. niet juist was, en de vergadering dus ongeldig. De voorzitter deed toen een appel aan redelijkheid en verstand; hij zei dat het om praktische redenen niet mogelijk was geweest om de tijdslimiet van vier weken in acht te nemen. Zijn reglement zou dan bovendien pas eind april in stemming gebracht kunnen worden wat, gezien het vele werk dat hieraan is besteed, in feite een directe belediging aan het adres van de samenstellers zou zijn. Bij zijn verdediging steunde Frans niet op artikel 17 van de Statuten, welk artikel bepaalt dat de voorzitter minstens eenmaal per trimester een vergadering moet beleggen. De opponenten eisten dus een overtrekking van hun geliefde Statuten door de voorzitter!

Het appel werd vooral door de lagere klassen verstaan — er waren in totaal 10 tegenstemmers op 36 aanwezige raadsleden.

Bij het voorlezen van het reglement heeft de heer Baart zich op bekwame wijze belachelijk gemaakt. Hij was kwaad dat de vergadering doorging; is deze toen met vaak ongegronde, nutteloze en in het wilde weg geplaatste interrupties gaan lastig vallen. Hij werd eerst omgekletst, toen onder tafel gepraat, en liet zich vervolgens in een hoek drukken. Maar hij kwam terug, klauterde op zijn stoel en begon zijn huiswerk te maken.

Naar aanleiding van de vergadering werd het reglement slechts op 4 plaatsen gewijzigd. De mentor (dhr. Verhagen) vertelde, dat de rektor nooit zal toestaan

dat een zesdeklasser schoolvoorzitter wordt. Frans verwijderde de mogelijkheid dat het wel kon uit het reglement. De redactie van art. 111 werd veranderd en de verkiezingsstrijd tot drie dagen gekonkretiseerd.

Het enige wat de heer Baart (en dan nog met steun van de mentor) wist te bereiken was dat de rektor bij het eventueel schorsen van een raadslid al dan niet advies moet inwinnen bij de klassedocent. Een toevoeging, die volkomen indruist tegen Frans' opzet (de rektor alle macht laten) en een amendement in deze richting had het ook nooit gehaald. Tijdens de schorsing na het oplezen van alle regels, bewees Frans zijn royaliteit, hij ging namelijk met de kwerulante en beledigde heer Baart (het bestuur vroeg zich af of hij soms te vondeling was gelegd) en diens ideeën een persoonlijk gesprek aan. Slechts na uitdrukkelijk aandringen van de mentor deed hij een zeldzaam verstandige daad: hij trok zijn amendement in.

Er hebben 28 mensen — ook de nu wel bijzonder inkonsekvente Hans Baart — voor gestemd, 3 blanco en 5 hadden de vergadering verlaten.

Frans heeft met dit reglement de Statuten en het H.R. uitgebreid vereenvoudigd en gedemocratiseerd.

De manier, waarop de stemming voor raadsleden vereenvoudigd wordt, is geen verbetering. De vroeger gangbare methode om over te stemmen als een meerderheid van 5 stemmen niet gehaald is, voldoet goed en is een geslaagde poging gebleken deze stemming een serieuze uitslag te geven. Nu is dit voorbeeld verdwenen en beslist de gewone meerderheid.

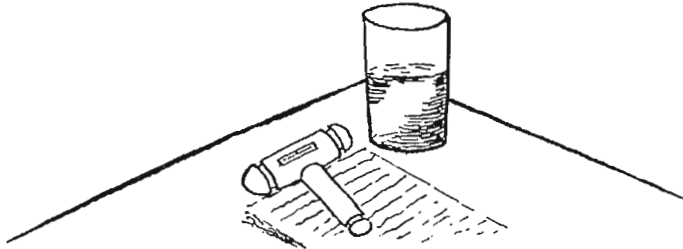
Een ieder wordt geacht de wet te kennen, dit staat in de wet omschreven. In het reglement is een dergelijk artikel uit het H.R. (art. 78) niet overgenomen. Frans vindt deze vooronderstelling zo normaal, dat hij het niet nodig achtte deze op te nemen. Het artikel was geenszins overbodig en plaatsing ervan zou de overeenkomst met de Nederlandse staatsinrichting alleen maar ten goede gekomen zijn.

Voor het op stencil zetten en de uitreiking aan de raadsleden zal de redactie op sommige plaatsen aangescherpt moeten worden. Aan een juiste inhoud is wel eens geen adequate vorm gegeven en er komen nu nog hier en daar taalfouten voor.

Frans deelde in deze reeds mee, dat het woord assessor bijvoorbeeld in : sportassessor, vervangen zal worden door : vertegenwoordiger.

Als men het geheel objektief leest (dit artikel is geen subjektief propagandastuk van een bestuurslid), dan moet men onvermijdelijk tot de konklusie komen, dat het Reglement het zeer goede resultaat is van veel ijver van onze schoolvoorzitter.

h. broekman.

Wanneer ik het woord tot jullie richt als Mentor van de Academie, probeer ik mij voor te stellen, wat voor iemand een mentor eigenlijk is. In de Franse literatuur ken ik een beroemde Mentor. Stel je voor: een man, die Mentor heet, gebukt gaat onder de last van zijn wijsheid en zijn jaren. Dat is ongeveer het beeld, dat we krijgen van de leidsman van Telemachos in het boek „Télémaque” van Fénelon (1699).

Nee, zo ben ik liever niet.

Er is nog een andere bekende Mentor. In de ODYSSEE neemt Pallas Athene, de godin van de wijsheid, de gestalte aan van Mentor. Homerus laat ons dus een wijze en alwetende Mentor zien.

Nee, zo ben ik niet.

De echte Mentor dan, in het tweede boek van diezelfde Odyssee? De man, die opspringt in de vergadering, iedereen verwijt, dat hij zwijgend blijft zitten en die zegt, dat de minnaars verdreven moeten worden uit het huis van Odyssee?

Nee, zo ben ik niet precies.

Natuurlijk wil ik opspringen in uw midden, natuurlijk wil ik degenen die werkloos toezien, opwekken. Maar de minnaars – van cultuur en wetenschap – wil ik juist de Academie binnendrijven.

Ja, zo wil ik mentor zijn.
Mentor van de Academie.

Ook het woord Academie zet mij aan het denken. Niet zozeer de oorspronkelijke betekenis, de tuin van Acadêmos, waar de Griekse wijsgeer Plato zijn leerlingen onderwees. Die vergelijking zou onjuist zijn.

Nee, sinds de Academia Fiorentina in Italië en vooral sinds de Académie Française heeft dit woord een bredere betekenis gekregen: plaats, waar men over kunst, cultuur en wetenschap spreekt. Ik zou deze academie dan ook graag willen vergelijken met de Academie Française. Maar die vergelijking zou onjuist zijn.

Onjuist tenminste voor degene, die er aan denkt, dat men bij de stichting ten tijde van Lodewijk XIII en kardinaal Richelieu het aantal leden op veertig bepaalde. Bij onze academie zijn alle 4e, 5e en 6e klassers lid.

Onjuist ook, wanneer men er aan denkt, dat de Académie Française bestaat uit oude mannen, met ideeën, die vijftig jaar ten achter zijn, en die maar niet opschieten met hun werk (hun woordenboek is pas aan de letter B). Onze academie probeert actueel te zijn en afwisseling te bieden.

Onjuist bovendien, wanneer men een Fransman hoort zeggen van een nieuw lid van de Académie Française: Van hem zullen we nooit me er iets horen.

Van een lid van onze academie, STOA, hoort men juist wel.

De vergelijking is echter juist, wanneer men denkt aan de Académie Française als een instelling waarop Frankrijk trots is. Jullie moeten ervoor zorgen, dat de academie STOA de trots van de school zal zijn.

Dan zal ik omzien naar een nieuwe omschrijving van mijn taak als mentor van de academie. Nu doe ik er het zwijgen toe, voordat één van jullie zou denken aan het woord van Sacha Guitry: Il y a des gens qui parlent, qui parlent – jusqu'à ce qu'ils aient enfin trouvé quelque chose à dire.

Drs. N.H.J. van den Boogaard.

STOA

Op 7 februari jl. werd de eerste sessie van 'STOA, de academie, in het schooljaar 1963-64 gehouden, waarmee de voorzitter van de leerlingenvereniging, Frans Pruijt een door hem bij de verkiezingen gedane belofte inlost.

Door de installatie van het bestuur droeg hij de taak, de academie die op sterven na dood was nieuw leven in te blazen, over aan Hans Spoelstra (voorzitter), Marjo Dieters (vice-voorzitter), en Jan Spiekerman (2e vice-voorzitter). Het programma vermeldde pianospel door Ton de Jong, voordracht door Rob Oostenbroek en een lezing over de apartheid door Jan Spiekerman.

Het pianospel mocht goed genoemd worden en wekte ieders bewondering, hoewel de pianist zelf niet geheel tevreden was over zijn prestaties. De voordracht van Rob Oostenbroek bestond uit enkele stukjes van Godfried Bomans. Deze werden op een zodanige wijze gebracht, dat de typische humor die Bomans kenmerkt, goed tot uiting kwam. Over de vraag of deze schrijver wel geschikt is om op de Stoa gelezen te worden, lopen de meningen uiteen.

In het programma stond, dat de lezing over het onderwerp 'Rassendiskriminatie' zou handelen, maar Jan Spiekerman deelde mede, dat de titel 'Apartheid' moest zijn. Hierdoor zorgde hij ervoor, dat de titel de inhoud van de lezing beter dekte, ofschoon zoals hij zelf opmerkte, de apartheid nauw samenhangt met het probleem van rassendiskriminatie. De apartheidstheorie stelt, dat de rassen in principe aan elkaar gelijk zijn. In de praktijk zou dit moeten neerkomen op een coëxistentie van de verschillende rasgroepen, waarbij ze zich onafhankelijk van elkaar moeten ontwikkelen. Het onttaardt echter in rassendiskriminatie. De spreker behandelde de geschiedenis van de apartheidspolitiek, de huidige situatie met vele misbruiken die nog steeds voorkomen, en die velen wensen te handhaven, hoewel er van zwarte zowel als van blanke zijde verzet merkbaar is, en tipte de mogelijke verdere ontwikkeling aan.

Wie aangetrokken werd door het woord 'rassendiskriminatie' was misschien wat teleurgesteld door de verandering van onderwerp, waardoor de aandacht zich vooral richtte op Zuid-Afrika, en er minder aanleiding tot discussie was. Het was jammer, dat de diskriminatie als probleem niet genoeg aan bod kwam hoewel er talrijke voorbeelden van werden gegeven. Het geheel was goed gedocumenteerd, maar de geschiedenis nam een te grote plaats in. Tijdens zijn lezing werd de spreker onwel, zodat Frans Pruijt zich verder met het uitspreken van de tekst belastte. Gelukkig was Jan wel in staat de gerezen vragen te beantwoorden en zijn betoog nader toe te lichten, voorzover daar behoefte aan bestond. In een levendige discussie die hierop aansloot, kwamen interessante denkbeelden naar voren. Omstreeks 11 uur sloot de voorzitter de vergadering, en maakte hiermee een eind aan de nog niet uitgewoede discussie.

Tot nu toe is er nog niets gezegd over de mentor, hoewel de beleefdheid misschien gebiedt, hem voor alles te noemen. Hij is echter zo goed geweest het belangrijkste wat hij zei op papier te zetten, en voor publikatie ter beschikking te stellen, zodat een ieder die niet aanwezig was, toch van zijn woor-

den kennis kan nemen. Hierbij verwijs ik naar de bijdrage van de heer Van de Boogaard, waarop commentaar mij overbodig voorkomt.

*

Het programma van de STOA-avond van 28 februari vermeldde: declamatie door Guus Nijsten, het voordragen uit eigen werk door Jan de Meere, een lezing over Pompeji, verduidelijkt met dia's, door Igno Woltering, na de pauze declamatie door Marjo Dieters, het draaien van jazzplaten door Tonny Huisman, en een improvisatie. Zoals later duidelijk bleek, een overladen programma.

De opkomst was bijzonder groot, hetgeen waarschijnlijk te danken was aan de propaganda die de heer v.d.Boogaard gemaakt heeft, en het feit dat vele gymnasiasten door de lezing van iemand uit hun midden aangetrokken werden. Ook was Trini Lopez niet op de t.v. In andere opzichten waren er eveneens verbeteringen merkbaar. Er was een behoorlijk spreekgestoelte, en de bestuursleden hadden hun dagelijkse kleding voor gelegenheidskleding verwisseld, zo ook vele belangstellenden. Alle sprekers moesten echter hetzelfde glaasje water gebruiken.

De voorzitter heette een ieder welkom, in het bijzonder de docenten die een steeds grotere belangstelling gaan tonen. Daar er een half uur later dan berekend was begonnen werd, nodigde men Guus Nijsten dadelijk uit zijn bijdrage te leveren. Deze bestond uit drie gedeelten uit de 'Gijsbreght van Aemstel', te weten: de beginscene, de rey van Klarissen en de rey van Burgzaten. De declamator heeft de 'Gijsbreght' meermalen gehoord, hetgeen in zijn voordracht te merken was. Dit gevoegd bij de goede stem die hij heeft, maakte zijn declamatie zeer acceptabel. Zoals hij zelf zei, had hij enkele stukken uit de 'Gijsbreght' gekozen ter compensatie van Bomans op de vorige Stoa-sessie.

Vervolgens droeg Jan de Meere uit eigen werk drie verhalen voor; het eerste heette 'Toch nog medelijden', een verhaal over een student in de medicijnen, die met een meisje op een kamer woont en haar gebruikt bij zijn studie. Een kunstschilder die boven hem woont, komt haar lenen om te poseren. Hoewel niet geheel van geestigheid ontbloot, moet toch opgemerkt worden, dat het een vrij grof verhaal was. Het tweede, 'Zondagmorgen' ging over een jonge man uit een streng katholiek gezin, die zich moeilijk in deze omstandigheid kon schikken. De H. Mis wordt vergeleken met een film, waar 'Gerard' ook nooit vóór de hoofdfilm kwam. De gelovigen zitten zich stierlijk te vervelen, en de priester kan het ook niet helpen. Sommige lieden meenden in dit verhaal de stijl van Jan Wolkers terug te vinden. Bij de discussies werd de vraag gesteld of men een dergelijk verhaal wel in een katholiek milieu kan voordragen, en of de schrijver wel volledig achter de stijl en de denkbeelden van zijn verhaal stond. Hierop antwoordde hij, dat men onderscheid moet maken tussen vorm en inhoud. Even later liet hij blijken, dat hij op sommige punten nog achter de vorm en de inhoud stond die hij geruime tijd geleden gekozen had, waarop hem het verwijt werd gemaakt zelf de vorm niet van de inhoud gescheiden te houden. Het verhaal heeft een overmaat aan kritiek en is van zeer persoonlijke aard. Niet iedereen was even gelukkig met het minder goede Nederlands, dat hier en daar te beluisteren viel. Het laatste verhaal was ook het minste, een middenstander, een door en door burgerlijk man, was er de hoofdpersoon van. Deze had als misintentie opgegeven: 'voor de zielerust van de hoer Maria', zijn ontarde dochter. Dit verhaal had als grootste bezwaar dat het psychologisch niet verantwoord was.

De voorzitter gaf nu het woord aan Igno Woltering, voor zijn lezing over Pompeji, die bijzonder volledig en uitgebreid was. Aan de hand van een kaartje werd de aanwezigen de ligging van de belangrijkste plaatsen getoond. Igno

besprak de verschillende bouwstijlen en maakte de indeling van de stad duidelijk met een tekening. Hierna behandelde hij de staatsvorm, het gebruik van de verschillende gebouwen, het dagelijks leven in Pompeji, alsook de spelen in het amphitheater en een aantal gedichten over de liefde die men in een muur gekrast had en welke later bij de opgravingen ontcijferd werden. Daar de lezing zeer lang bleek te worden, laste de voorzitter om half 10 de pauze in. Tijdens deze pauze kwam Igno tot het besluit enkele stukken van zijn lezing te laten vervallen om de duur ervan wat te bekorten. Daarna schilderde hij ons de restauratie van de huizen, en gaf een beschrijving van de belangrijkste onder hen van de verwoesting van de stad door een aardbeving, de wederopbouw en tenslotte de nieuwe en totale verwoesting, die vele menselijke levens kostte. De latere opgravingen werden ook zeer uitvoerig toegelicht. Ondanks de bekorting die de spreker zelf had aangebracht, moest de mentor hem toch, uit pure tijdnood, verzoeken de laatste pagina's van zijn lezing kort samen te vatten. De lichtbeelden kwamen voor een belangrijk deel te vervallen, ofschoon Igno op de vraag hoeveel tijd hij daarvoor nodig had, tot algemene ontsteltenis antwoordde, dat hij zo lang door kon gaan als hij maar wilde. Men kan niet anders zeggen dan dat deze lezing te lang was, als gevolg waarvan het voor sommige aanwezigen te veel werd. Het oplezen ging, hoewel dit de duur ten goede kwam, te snel. Zoals Igno zelf zei, is de stof die Pompeji levert, schier onuitputtelijk, vandaar de enorme lengte van zijn lezing. Toch had hij wat minder in nietszeggende details kunnen treden; het aantal jaartallen bijv. was overweldigend. Het was niet gepast, maar zeer begrijpelijk, dat sommigen zich wat onrustig begonnen te gedragen. Door de ontstane tijdnood werden de jazz van Tonny Huisman en de declamatie van Marjo Dieters uitgesteld tot de volgende sessie die nog voor de Paasvakantie gepland is.

Nu hield Perry Driessen een improvisatie over het onderwerp: 'Hoe stel je je een academie voor'. Hij begon met een uitleg van het woord Stoa; dit is een naam van een plaats, een zuilengalerij, waar in de Griekse oudheid de wijsgeren samen kwamen. Vervolgens betoogde hij, dat er na iedere lezing of voordracht gelegenheid tot repliek en dupliek moest zijn. Tot nu toe was Stoa in vergelijking met andere academies boers. Men verwaarloosde de vormelijkheid. Het doel van Stoa is zich op te voeden tot sociaal denkende wezens, als voorbereiding op een toekomstige positie in het bedrijfsleven waar men representatieve mensen nodig heeft. Met betrekking tot de spreker, zei Perry nog, dat deze demonstratief moet zijn, een beschaafde indruk maken, alleen via de Voorzitter spreken en niet van een papiertje op moet lezen. De heer v.d. Boogaard zei verder, dat de discussie het belangrijkste is. Iedereen moet de gelegenheid krijgen iets te zeggen, en het moet niet zo zijn dat het auditorium als bij de t.v. volkomen passief is. Ook hij legde nog eens de nadruk op de vormelijkheid; nooit mag men tot een ander het woord richten dan via de voorzitter. Wat de improvisatie betreft, hierdoor moet men zich niet laten afschrikken, en niet bang zijn 'de beurt te krijgen'.

Uit een heftige discussie kwam nog het volgende voort: het programma van de volgende sessie staat grotendeels vast, de sprekers moeten zich voortaan aan een vastgestelde tijd houden. Stoa heeft geen vice-voorzit(s)ter meer. P. Driessen wilde hen secretaresse en penningmeester maken. Daar er in de onlangs aangenomen reglementen echter staat, dat de voorzitter wordt bijgestaan door 2 assessoren, zullen Marjo Dieters en Jan Spiekerman deze functies bekleden. In het secretariaat wordt voorzien door Leo Stok die het Stoa-boek bijhoudt en met tekeningen verluicht.

Daar Stoa geen eigen kas heeft en de eventuele kosten uit de kas van de leerlingenvereniging betaald worden, is er geen behoefte aan een penningmeester. De bestuursleden zullen in het vervolg op de officiële manier achter de bestuurstafel plaatsnemen, de voorzitter in het midden, rechts van men de op een na belangrijkste persoon, links van hem de daarop volgende, wie dan volgt weer rechts, enzovoorts.

*

De Stoa-avond van 24 maart oogstte grote belangstelling, dit kwam des te meer tot uitdrukking door het feit dat het dubbele lokaal niet ter beschikking was en men zodoende met het tekenlokaal genoegen moest nemen. Twee verbeteringen in de organisatie vielen dadelijk op: ten eerste begon men vrijwel op tijd en ten tweede werden de notulen die, op instigatie van P. Driessen, door Leo Stok van de vorige bijeenkomst waren gemaakt, door assessor J. Spiekerman voorgelezen. Hiermee bewees hij niet voor niets achter de bestuurstafel te zitten. De lange lezing van Igno Woltering was op geestige wijze genotuleerd. Iemand meende in deze spotternij het onbegrip van een h.b.s.'er te herkennen. Nu volgde de lezing van Lucas Scholing over moderne Nederlandse literatuur. De titel was enigszins misleidend en geflatteerd, want de spreker beperkte zich tot schrijvers van na 1950. Dit is natuurlijk aanvaardbaar, als hij meent dat de literatuur van na 1950 modern is, maar dat hij zich beperkte tot Hugo Claus en Jan Wolkers was zeker niet in overeenstemming met de titel. Allereerst gaf Lucas een beschrijving van het leven van Claus, en een uiteenzetting van 's mans ideeën. Daarna las hij een gedeelte voor uit het boek Suiker, dat volgens hem het beste boek van deze schrijver is, omdat Claus zich daarin in optima forma aan de lezer presenteert. De moeilijkheden met het voorlezen gebruikte hij als argument om aan te tonen, welke spanning men ondergaat en hoeveel moeite het kost om Hugo Claus te lezen. Verscheidene personen konden dit onderschrijven; zij kwamen er openlijk voor uit, in het geheel niet begrepen te hebben wat de schrijver in sommige van zijn boeken wilde zeggen. Het was de bedoeling van de spreker, dat men hem tijdens zijn lezing zou interrumpen; dit leverde in de praktijk moeilijkheden op, zodat men besloot de discussie, waarop ditmaal duidelijk het accent werd gelegd, toch maar tot na de lezing te laten wachten. Op de vraag waarom hij Suiker het beste vond, — waarbij verwarring ontstond tussen het toneelstuk en het boek, bleef Lucas een bevredigend antwoord schuldig. Toch konden sommige lieden het wel met hem eens zijn. Natuurlijk is het moeilijk een persoonlijke mening die niet objectief is, voor iedereen aanvaardbaar te maken. Tot slot van de behandeling van Claus werd op verzoek een opsomming van de volledige werken van deze schrijver gegeven.

Na Claus kwam Wolkers, ook nu weer een levensbeschrijving, de opgave van wat volgens de spreker het beste werk van de schrijver is, „De Dominee met de strooien Hoed,” uit het boek Gesponnen Suiker. Er zijn voor- en tegenstanders van Jan Wolkers, zo betoogde Luc Scholing, de laatsten trof men vooral aan onder de oudere mensen, en deze lazen Wolkers oppervlakkig. De voorstanders die men voornamelijk onder de jongeren moest zoeken, begrepen de achtergronden van de schrijver. Ofschoon de lezing vanwege de nadruk op de discussie kort was, schenen enkele aanwezigen haar te kort te vinden, en lieten zich een verbaasd 'Is dat alles?' ontvallen. Jan Wolkers bleek zeer discutabel. Zo merkte iemand op dat er zeker ook jonge tegenstanders van Wolkers waren, die twijfelden aan zijn literaire waarde en zijn zeer realistische stijl niet goedkeurden. Als excuus hiervoor werd aangevoerd, dat Wolkers orthodox

is opgevoed en de 2e wereldoorlog meemaakte, toen hij in een zeer ontvanke-lijke periode verkeerde. Hij zou niet zozeer schrijven omdat hij wil, nee moet schrijven vanuit een beklemmende doodsangst, hij leeft mee in zijn verhalen, die als het ware een stuk van hemzelf zijn. Andere vragen waren waarom de sexualiteit in Wolkers' verhalen voorop staat, en of genoemde schrijver literaire waarde heeft. Hierop werd geantwoord, dat volgens de schrijver sexualiteit voortkomt uit de doodsangst, en dat de tijd zal moeten uitwijzen wat de literaire waarde van zijn werken is. Men kon zich voorstellen dat Wolkers schreef uit doodsangst, maar dat hij om diezelfde reden publiceerde, was niet aanvaardbaar. Onvermijdelijk volgde de conclusie, dat hij publiceerde uit winstbejag. Ook kwam het probleem aan de orde, of Jan Wolkers pornografie schrijft of niet. Om dit uit te kunnen maken, moest eerst een goede omschrijving van het begrip pornografie gevonden worden. Als Jan Wolkers uit winstbejag schrijft is het des te waarschijnlijker, dat hij pornografie schrijft. Nu heeft een Engelse geleerde een studie gemaakt van de wereldliteratuur en is tot de stelling gekomen dat iets pornografie is: als er de zogenaamde four-letterwords in voorkomen. tenzij ze gebruikt worden als scheldwoorden, of om een komisch effect te bereiken. Het begrip Four-letterwords kan in het Nederlands vertaald worden met 'schuttingwoorden', ofschoon deze over het algemeen drie letters hebben. Aan de hand hiervan bewees de mentor duidelijk, dat Wolkers wel degelijk pornografie schrijft. Lucas had Claus en Wolkers tot de literatuur engagé gerekend; dit zou inhouden dat ze schrijven, omdat ze menen dat de maatschappij van hun denkbeelden kennis moet nemen. Claus echter interesseert het niet wat men van zijn denkbeelden vindt en Wolkers schrijft om andere beweegredenen, dus moet deze stelling herzien worden. De kwinkslagen, waarmee de spreker de lachlust opwekte, konden zijn lezing niet redden van de indruk, dat het geheel vrij zwak was. Het volgende programmapunt was Jazz door Tonny Huisman. In een korte inleiding besprak hij leven en werk van Miles Davis, waarna hij fragmenten van de L.P. Seven Steps to Heaven, van genoemde artiest draaide. Jan Wolkers had de gemoederen echter dusdanig verhit, dat iedereen met iedereen sprak inplaats van naar de muziek te luisteren. De voorzitter achtte dit het goede moment voor de pauze. Wie verder naar Miles Davis wilde luisteren kon in het lokaal blijven, de overigen werden verzocht het te verlaten. De belangstelling die Tonny Huisman voor zijn onderwerp kreeg, was bepaald teleurstellend. Een verklaring hiervoor kan zijn, dat het tijdstip voor de Jazz niet erg gelukkig gekozen was. Ook had een kleine toelichting over de achtergronden van de gedraaide fragmenten wellicht een gunstiger effect kunnen sorteren.

De pauze biedt de gelegenheid even iets over de voorzitter op te merken. De meeste sprekers weten nog steeds niet hoe men de voorzitter dient te hantieren. Wanneer iemand iets te zeggen heeft, begint hij met „Meneer de Voorzitter” en richt zich dan, alsof de voorzitter helemaal niet in het spel geweest was, tot degene die hij iets te vragen of mede te delen heeft. Dit is foutief; men moet zijn zinnen zo formuleren, dat ze ook werkelijk tot de voorzitter gesproken worden. Daarna moet de voorzitter degene op wie de opmerking betrekking had, het woord geven, of niet, al naar gelang zijn inzicht. Hierdoor krijgt hij veel meer vat op de discussie, wat zijn leiding, die nu nogal zwak is, ten goede zal komen.

Na de pauze vroeg een der aanwezigen het woord, hij stapte naar de lesse- naar en begon een verhaal voor te lezen. Merkwaaardig genoeg vertoonde dat bijzonder veel overeenkomst met een verhaal dat Jan de Meere op de vorige

sessie uit eigen werk voorgedragen had. Ditmaal werd er voorgelezen uit een pocket met verhalen van Anton Tsjechow. Daar niemand veronderstelde dat Tsjechow dit verhaal van Jan de Meere overgeschreven had, bleef er maar één oplossing over: plagiaat. In een terstond daarop met Jan gevoerd telefoongesprek kwam tot uiting, dat hij het verhaal enkele jaren geleden gelezen had, en omdat hij het zo mooi vond had hij het overgeschreven. Door louter toeval was het bij zijn 'eigen werk' terecht gekomen. Bij het overschrijven waren blijkbaar enkele slordigheden begaan, want sommige passages waren iets veranderd, en ook de namen waren gewijzigd.

Toen de Stoa-leden deze schok verwerkt hadden, gaf de voorzitter het woord aan de heer v.d. Boogaard, voor zijn lezing over moderne Franse literatuur. Hij betoogde, dat het niet noodzakelijk is een jaartal te noemen om de scheiding tussen klassieke en moderne literatuur aan te geven. Niet de tijd maar de vorm maakt modern of klassiek. Aan de hand van een aantal citaten uit verscheidene boeken maakte de mentor duidelijk wat het verschil is tussen deze beide soorten romans. Het schoolvoorbeeld van een schrijver van klassieke romans is De Balzac, hij staat als een god boven zijn schepping: de roman, en weet precies wat er gaat gebeuren. Hij laat de lezer dat ook merken.

Een voorbeeld van de overgang van klassieke naar moderne roman vindt men in La Peste. Wanneer men een preciese beschrijving verwacht, zoals in de oude romans, komt er een opmerking van geheel andere aard. Met het voortschrijden van deze ontwikkeling wordt de roman kaler, leger en vager. Als reactie op deze vaagheid, volgt opnieuw een zeer preciese beschrijving, maar van een andere soort. De dingen worden beschouwd als het belangrijkste, de mens wordt steeds meer weggecijferd, hij kan toch niets aan de dingen veranderen. Een ander aspect van de moderne roman is, dat zij beïnvloed werd door de film en omgekeerd. Zo komt het voor dat een roman met hetzelfde beeld begint en eindigt, verder worden er grote sprongen in de tijd gemaakt en krijgt men soms als het ware een geschreven close-up.

Het duurde enige tijd, voor er op dit staaltje van vakmanschap enkele aarzende vragen kwamen. Iemand meende aangezien de Franse literatuur behandeld werd, zijn vraag in het Frans te moeten stellen. Hij kreeg ook antwoord in het Frans, maar omdat Stoa een Nederlandse academie is, verzocht een ander terecht vraag en antwoord in het Nederlands te herhalen. Aan de orde kwam verder de vraag of de mens in de moderne roman niet belangrijk is.

Het antwoord was in zoverre bevestigend, dat de andere mens gezien wordt als een ding. In verband met het probleem dat bij de Nederlandse literatuur ook al naar voren was gekomen, nl. waarom men nu leest, wat later geen literatuur blijkt te zijn, werd opgemerkt dat men die werken leest omdat men de maatschappij in al zijn geledingen wil kennen, en ze nu belangrijk vindt. Men concludeerde dat het er niet toe doet wat men later van het heden gelezene zal zeggen, men kan geen objectief oordeel over wat literatuur is, vormen.

Hierna volgde declamatie van drie sonnetten door Marjo Dieters. Zij droeg de sonnetten van Nijhof voor op de haar eigen goede manier, en bewees dat ze haar derde plaats bij de interscholaire voordrachtswedstrijden niet zonder reden had veroverd.

Als laatste programmaonderdeel volgde improvisatie door een zekere X, die gestalte aannam in de persoon van Ted van Heeze. Zijn onderwerp was: Indien je gaat studeren, wat verwacht je van het studentenleven?

Ted zag de universiteit, niet als een school, maar als een bedrijf. Men kon zich afzijdig houden van, of toetreden tot de gemeenschap in de vorm van een studentenvereniging, al naar gelang men daar heil in zag. Hiertegen protesteerde iemand fel en meende dat men niet moet zeggen 'Wat heeft de studentenver-

eniging mij te bieden". maar „wat heb IK de studèntenvereniging te bieden"! De improvisator stelde, dat niet het feesten, wat onverbrekkelijk met de studentenverenigingen zou zijn, maar de studie het belangrijkste is. De reeds eerder genoemde protestant vond het een ernstige misvatting, studentenverenigingen en bacchanalen te vereenzelvigen. De feesten zijn een bijkomstigheid, de gezelligheidsvereniging kan zeker tot de studie bijdragen. Hierover kon men het eens zijn.

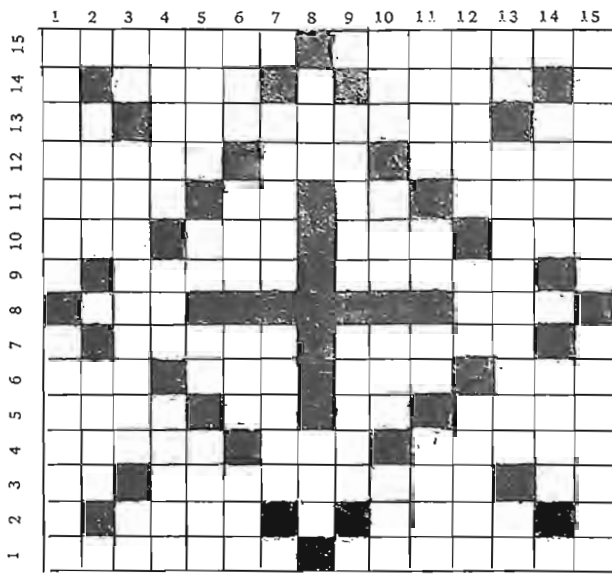
Na de nu gehouden rondvraag sloot de voorzitter deze avond met de christelijke groet.

J.K. Böckling

naakt
natuur
leven
eenzaam gaan zij daar
ineengestremeld
doorelkaar
armoede en koude trotseerden zij
door hun liefde
overwonnen zij de weg
die hen voerde
naar het geluk

rob van beek

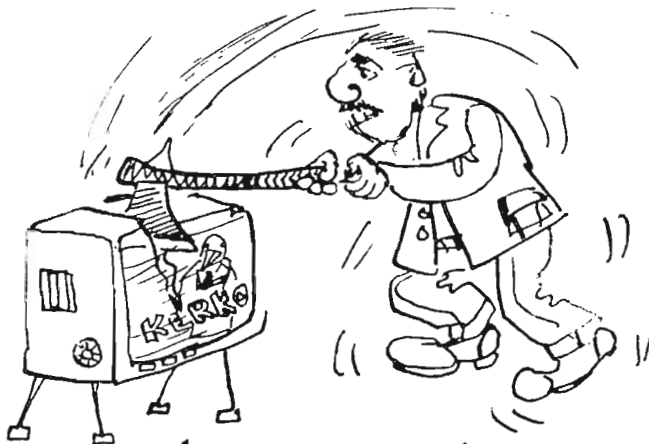
HORIZONTAAL:

1. kabouters – plaats in Noord-Holland
2. zachte – aantal
3. Verenigde Staten (afk.) – geboorteland – tegenover (afk.)
4. karwats – vrouw van Jacob – walkant
5. maal – landbouwwerktuig – bijwoord – plaats
6. vroeger – plaats in Gelderland – vlug – familielid (barg.)
7. bedrijver – wapen
8. rijtoer – ik
9. vliegveld – wereld
10. deel van het hoofd – voorzetsel – voor – voorzetsel
11. gelijk – voegwoord (Fr.) – water in Noord-Brabant – drek
12. inwoner van een Europese hoofdstad – lof – ingedikt sap
13. voegwoord – het voorstaan – lengtemaat
14. slim – soort hond
15. veelvoud van tien – teenagers

VERTIKAAL:

1. persen – plaats aan de Perzische Golf
2. wond – deel van een fornuis
3. voegwoord (Fr.) – protozoën – lidwoord (Fr.)
4. omslag – godin – naast
5. gram-atoom – en dergelijke – lumen – schoorsteenvuil
6. gelofte – plaats in Gelderland – rivier in Engeland – familielid
7. aalschaar – wondvuil
8. lof – inwoner van Europa
9. schoeisel – afzonderlijk
10. vroegere gravin – inwoner van Europa – vogel – groet
11. rivier in Italië – bijvoorbeeld – noot – soort antilope
12. cowboy-bijeenkomst – gelofte – inwoners van Medië
13. titel – deel van het huis – seleen
14. uitdrukking – levenslucht
15. windrichting – boezemvriend (Lat.)

De winnaar van deze puzzel ontvangt een boekenbon.
 Oplossingen vóór 9 mei inleveren bij de heer v. Loenen, lokaal 27.

KRONIEK RONIEKRONIEK

- 28-2 Om 1 uur kwam het schoolraadsbestuur bijeen met de raadsleden, om hun het herziene reglement ter goedkeuring voor te leggen.
- 1-3 Vannacht zijn de scholieren heel stil met elkaar om gegaan.
- 9-3 De laatste ronde voor het paasrapport breekt aan – laatste proefwerken.
- 13-3 Uit een heel ander gezichtspunt dan gewoonlijk bekeken leraren en leerlingen elkaar vandaag : door een volleybalnet !
- 16-3 Dankzij meer bijlessen kon dhr. van Lent Autopon flessen.
- 19-3 St. Joseph – patroon der arbeiders)
Scholieren : a r b e i d e r s ! ! ! !) dus een dag vrij.
- 20-3 Nu bestreden de leerlingen elkaar niet op de groene grasmat, maar op de groene tafel : tafeltenniswedstrijden.
- 23-3 Hr. Lepelaar laat zich kennen als socialist : hij is tegen reclame televisie.
Is hij bang, dat ze hem een nieuw overhemd aansmeren ?
- 24-3 's Avonds voorsorteren bij de school.
HAVO links : STOA rechts.
- 25-3 Vandaag rapporten ontvangen.
Naar de Mis geweest en vrijgelaten.
- 26-3 De telaarcomers stonden met rode gezichten op Witte Donderdag voor de blauwe deur om uit het zwarte boek geschrapt te worden.
- 31-3 Het jongens-volleybalteam veroverde in Zaandijk de bijzonder eervolle vierde plaats bij het kampioenschap van Noord-Holland.
- 21-4 verloofden zich : MARIAN STREMMER en THOM NICOLAAS.

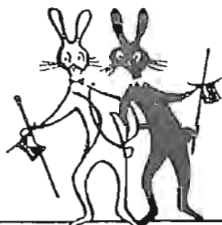

ELKE DAG EEN SCHOON
OVERHEMD!

EEN TOP-PRESTATIE IN
„niet-strijken“-popeline

IS HET

CENTRALINE

HAZENBERG

NO-IRON SHIRT

In wit en Fantasie

f. 16.95 f. 14.95 f. 12.95 f. 10.95

In 3 mouwlengten

verkrijgbaar.

KINKERSTRAAT 326-332

NIEUWENDIJK 156a en 207

BILDERDIJKSTRAAT 96

v. LIMB.STIRUMSTRAAT 26

**DE WEG NAAR HET
GOEDE BOEK!..**

Alle goede boeken vindt

U bij ons in voorraad.

Loopt U zo nu en dan eens binnen.

BOEKHANDEL

O B R E C H T

A.J.M. v.d. Waart

Willemsparkweg 74,

Telefoon: 790233,

Amsterdam-Z.

P IUS X
BOEKHANDEL
ANNEX KUNSTHANDEL
SCHOOLBOEKHANDEL
GEVESTIGD SINDS 1924
WETT. GED.

SNELLE LEVERING

VAN ALLE

STUDIEBOEKEN

UITSLUITEND

HET

GOEDE BOEK

*Het Betere genre
religieuze artikelen*

AMSTERDAM C — RAADHUISSTRAAT 35 — TEL. (020) 24 74 88*
(2 LUNEN)

